

**PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU AKTUALIZACJI
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO NA LATA 2013-2016
Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY
NA LATA 2017-2020**

ZLECENIODAWCA:

STAROSTWO POWIATOWE W OŚWIĘCIMIU
ul. Stanisława Wyspiańskiego 10, 32-602 Oświęcim
tel.: 33 844 96 02; faks: 33 844 96 18
e-mail: starostwo@powiat.oswiecim.pl,
www.powiat.oswiecim.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM KONSULTING
ul. Goleszowska 16/125, 43-300 Bielsko-Biała
tel.: 33 498 53 53, faks: 33 498 54 54, kom. 513 100 869
mail: biuro@eko-team.com.pl,
www.eko-team.com.pl

OŚWIĘCIM, maj 2013

AUTORZY OPRACOWANIA:

Agnieszka Chylak

Instytucje współpracujące przy opracowaniu niniejszego dokumentu to w głównej mierze Wydział Środowiska Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu oraz:

- 1 *Urząd Gminy Kęty,*
- 2 *Urząd Miejski Chelmek,*
- 3 *Urząd Gminy Przeciszów,*
- 4 *Urząd Gminy Oświęcim,*
- 5 *Urząd Miasta Oświęcim,*
- 6 *Urząd Gminy Brzeszcze,*
- 7 *Urząd Gminy Osiek,*
- 8 *Urząd Gminy Polanka Wielka,*
- 9 *Urząd Miejski Zator,*
- 10 *Zarząd Dróg Powiatowych w Oświęcimiu,*
- 11 *Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,*
- 12 *Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Krakowie,*
- 13 *Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,*
- 14 *Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach,*
- 15 *Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie,*
- 16 *Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie,*
- 17 *Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Małopolskiego w Krakowie,*
- 18 *Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,*
- 19 *Kompania Węglowa S.A. Oddział KWK Brzeszcze,*
- 20 *KOPEX –EX-COAL Sp. z o.o. Katowice,*
- 21 *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie.*

Fotografia na okładce pochodzi z zasobów Wydziału Promocji Powiatu, Kultury i Sportu Starostwa Powiatowego w Oświęcimiu, fotografia została wykorzystana za zgodą Wydziału.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	6
1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH AKTUALIZACJI „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKEGO NA LATA 2013-2016 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2017-2020” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM	8
2.1 POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	27
2.1.1 Prawodawstwo Unii Europejskiej	27
2.1.2 Dokumenty szczebla krajowego i wojewódzkiego	28
3. STAN ŚRODOWISKA*	33
3.1 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMÓW W TYM ZAKRESIE	33
3.1.1 Położenie fizycznogeograficzne, geomorfologia	33
3.1.2 Warunki klimatyczne	36
3.1.3 Hydrografia	36
3.1.4 Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe	37
3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe	40
4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM	46
4.1 POWIETRZE ATMOSFERYCZNE	46
4.2 WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	49
4.3 OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI	52
4.4 HAŁAS	53
4.4 GOSPODARKA ODPADAMI	55
4.5 PROMIENIOWANIE NIEJONIZUJĄCE	57
5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	59
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	65
6.1 PODSUMOWANIE PRZEWIDYWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA POSZCZEGÓLNE ASPEKTY	78
7. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	85
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	87
9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	88
10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	89
11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	90

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Lokalizacja powiatu oświęcimskiego na tle województwa małopolskiego	33
Rysunek 2 Podział Powiatu oświęcimskiego na jednostki administracyjne	34
Rysunek 3 Rozmieszczenie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w województwie małopolskim	39
Rysunek 4 Obszary chronione na terenie powiatu oświęcimskiego	43
Rysunek 5 Sieć ECONET na terenie powiatu oświęcimskiego	45
Rysunek 7 Punkty poboru próbek do badań gleb prowadzonych w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski", który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. (próbka 347 pobrana z terenu Oświęcimia).....	52

SPIS TABEL

Tabela 1 Kluczowe zadania (projekty) zapisane w projekcie aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”	11
Tabela 2 Powierzchnia i udział procentowy w całości powierzchni powiatu oświęcimskiego	35
Tabela 3 Powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego	42
Tabela 4 Liczbowe zestawienie pomników przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego	44
Tabela 5 Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza	46
Tabela 6 Klasy stref dla ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego	46
Tabela 7 Wykaz stacji monitoringu jakości powietrza w strefie małopolskiej, z których wyniki wykorzystano w ocenie jakości powietrza na terenie powiatu oświęcimskiego	47
Tabela 8 Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia średnie roczne	48
Tabela 9 Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia 24-godzinne	48
Tabela 10 Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego benzo(a)piranu - stężenia średnie roczne	48
Tabela 11 Wyniki monitoringu jakości wód powierzchniowych na terenie powiatu oświęcimskiego ..	49
Tabela 12 Charakterystyka sieci monitoringu wód podziemnych na terenie powiatu oświęcimskiego	51
Tabela 2 Ocena stanu środowiska powiatu wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska	58
Tabela 3 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień aktualizacji „Programu ...”	61
Tabela 4 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska	66
Tabela 5 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na Obszary Natura 2000	79
Tabela 6 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego o na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny	79
Tabela 7 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na ludzi	80
Tabela 8 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na powierzchnię ziemi i krajobraz	80
Tabela 9 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na klimat	80
Tabela 10 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na zasoby naturalne	80

<i>Tabela 11 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na zabytki.....</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 12 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na dobra materialne.....</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 13 Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska.....</i>	<i>82</i>
<i>Tabela 14 Ocena stanu środowiska powiatu wskazując następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska.....</i>	<i>90</i>

WSTĘP

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” (zwanej w dalszej części opracowania Prognozą...) są przepisy Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Artykuł ten nakłada na organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to z przeniesieniem do prawodawstwa polskiego postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” przygotowana została przez EKO-TEAM Konsulting z Bielska-Białej.

1. METODYKA SPORZĄDZENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Metodyka opracowania jak również treść Prognozy oddziaływania na środowisko aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” zostały bezpośrednio podporządkowane zapisom wynikającym z Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.). Zgodnie z art. 51 ust. 2 przywołanego aktu prawnego, prognoza oddziaływania na środowisko (...) powinna:

- a) zawierać informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) określać, analizować i oceniać istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- c) określać, analizować i oceniać stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- d) określać, analizować i oceniać istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- e) określać, analizować i oceniać cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym albo krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f) określać, analizować i oceniać przewidywane znaczarce oddziaływania na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe,
- g) przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- h) przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny

prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy,

- i) zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- j) zawierać informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- k) zawierać informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- l) zawierać streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Treść prognozy oddziaływania na środowisko została także podporządkowana uzgodnieniu zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego nr NS.9022.4.708.2012 z dnia 28 grudnia 2012 roku oraz zakresowi i stopniowi szczegółowości prognozy uzgodnionemu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie uzgodnieniem nr OO.411.1.20.2012.AZ z dnia 2 stycznia 2012 roku.

Do przeprowadzenia wymienionych powyżej prac wykorzystano materiały i dokumenty zebrane samodzielnie przez Wykonawcę, są to także dokumenty będące punktem wyjścia dla aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH AKTUALIZACJI „PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO NA LATA 2013-2016 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY NA LATA 2017-2020” I O POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI O CHARAKTERZE STRATEGICZNYM

Projekt aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013 - 2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” został opracowany zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016.

Cele i zadania przedstawione w aktualizacji „Programu...” wpisują się w plany postępowania w zakresie ochrony środowiska zawarte w dokumentach na poziomie regionalnym, tj.:

- a) Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020,
- b) Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014,
- c) Plan Gospodarki Odpadami Województwa Małopolskiego,
- d) Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa małopolskiego na lata 2009-2013,
- e) Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego,
- f) Odnawialne i alternatywne źródła energii w Małopolsce – zbiory dobrych praktyk części I – V,

oraz obowiązujących dokumentach powiatowych, tj.:

- a) Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2009 - 2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2016- przyjęta uchwałą nr XLVII/337/2010 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 16 czerwca 2010 r,
- b) Strategia rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2007-2013 została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Oświęcimskiego nr XIV/99/2007 z dnia 14 listopada 2007,
- c) Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2008-2011– przyjęta uchwałą Rady Powiatu Oświęcimskiego nr XXXII/224/2009 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 28 stycznia 2009 (obowiązek aktualizacji PGO na szczeblu powiatowym został zniesiony zapisami nowelizacji ustawy o odpadach Dz. U. 2001 Nr 62 poz. 628 z późn. zm.)

Aktualizację „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” sporządzono zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 nr 25 poz. 150 z późn. zm.), która wprowadziła obowiązek wykonywania programów ochrony środowiska dla województw, powiatów i gmin oraz dokonywania aktualizacji zapisów tych programów co cztery lata. Analizowany dokument jest kontynuacją polityki ekologicznej Powiatu Oświęcimskiego określonej w:

- a) Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego - przyjętej uchwałą nr XV/137/2004 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 9 czerwca 2004 roku,
- b) Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2016 - przyjętej uchwałą nr XLVII/337/2010 Rady Powiatu w Oświęcimiu z dnia 16 czerwca 2010 roku.

Realizacja „Programu...” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla stałego i ciągłego wdrożenia wymagań aktualnie obowiązującego prawa.

Ustawa – Prawo ochrony środowiska nie określa jednak sztywnych ram programu ochrony środowiska, zwraca natomiast uwagę (art. 17 pkt. 1), by opracowanie uwzględniało pewne elementy określone w art. 14 wynikające z również polityki ekologicznej państwa. A są to:

- a) cele ekologiczne;
- b) priorytety ekologiczne;
- c) poziomy celów długoterminowych;
- d) rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;
- e) środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno - ekonomiczne i środki finansowe.

Szczegółowy zakres, sposób oraz forma sporządzania Powiatowego Programu Ochrony Środowiska (POŚ) jest zgodny z przyjętymi 21 grudnia 2002 roku przez Ministerstwo Środowiska „Wytycznymi do sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym”. Wytyczne „...mają charakter ramowy i mogą być wykorzystane, jako materiał pomocniczy przy sporządzaniu programów ochrony środowiska”.

Dokument ten podkreśla, że struktura wojewódzkich powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska powinna nawiązywać do struktury „Polityki ekologicznej państwa”.

Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” opracowana została z uwzględnieniem „Wytycznych...” i zawiera wszystkie wyszczególnione w Polityce ekologicznej elementy.

Celem drugiej już aktualizacji „Programu...” jest uwspółcześnienie zapisów dotyczących perspektywy realizacji zadań na lata 2013-2016 oraz uwzględnienie dalszej perspektywy na lata 2017-2020.

Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” została opracowana ze względu na to, iż minął ustawowy termin wykonania aktualizacji oraz ze względu na wprowadzone zmiany w prawodawstwie.

Kierunki działań i zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2016 są kontynuowane w aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” i są spójne z celami zawartymi w Strategii rozwoju Powiatu Oświęcimskiego na lata 2007-2013. Celem obu dokumentów jest realizacja celu ekologicznego Powiatu Oświęcimskiego, określonego w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020 „Małopolskie 2020” jako: „Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju małopolski”.

Aktualizacja „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” jako opracowanie planistyczne nakreśla przede wszystkim kierunki działań, które należy podejmować w najbliższych latach w celu ochrony środowiska na terenie powiatu oświęcimskiego.

W aktualizacji „Programu...” wszystkie zadania w ochronie środowiska usystematyzowano w 3 główne elementy zebrane w cele, są to:

- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- Środowisko i zdrowie. Dalsza poprawa, jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Cele te, spełniają rolę osi priorytetowych – charakteryzują kontynuację dążeń i celów nakreślonych i wyszczególnionych w Programie z 2004 i 2009 roku.

Do realizacji celów długoterminowych prowadzą zaplanowane w każdej w dziedzin środowiskowych zadania. Obejmują zadania własne powiatu, zadania koordynowane oraz zalecenia dla gmin należących po powiatu, czyli nic innego jak wytyczne do opracowania programów na szczeblu gminnym. (dane do zaleceń zostały zaczerpnięte z informacji z gmin należących do Powiatu Oświęcimskiego).

Realizacja zadań zawartych w aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”, w szczególności w zakresie poprawy standardów jakości środowiska oraz jego ochrony będzie wymagać współpracy samorządów na różnych szczeblach, a także współpracy z podmiotami gospodarczymi, administratorami uzbrojenia terenu oraz jednostkami oświatowymi.

Tabela 1 Kluczowe zadania (projekty) zapisane w projekcie aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”

Nazwa zadania (projektu)*	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO			
OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU			
Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie ochrony i zachowania walorów krajobrazu i przyrody oraz promocja tych walorów(konkursy, materiały promocyjne, wydawnictwo „Ziemia Oświęcimska ”)	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013-2020
Ochrona czynna zieleni lęgowej (wysokiej) w dolinie Soły i jej dopływów oraz innych lokalnych cieków wodnych	ZADANIE KOORDYNOWANE	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie, RZGW w Krakowie	2013-2020
Przygotowanie, opiniowanie i konsultacje planów zadań ochronnych obszarów NATURA 2000: Dolina Dolnej Soły i Dolna Soła	ZADANIE KOORDYNOWANE	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie	2013-2020
Zachowanie i przywrócenie siedlisk roślin i zwierząt oraz zapobieganie ich fragmentacji	ZADANIE KOORDYNOWANE	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych W Krakowie, RZGW w Krakowie	2013-2020
Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej	ZADANIE KOORDYNOWANE	Gminy Powiatu Oświęcimskiego Powiatowy Zarząd Dróg, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, GDDKiA w Warszawie	2013-2020
Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej na obszarach przyrodniczo cennych, w tym: rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków pieszych, zorganizowanie punktów widokowych, tablic informacyjnych	ZADANIE KOORDYNOWANE	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Powiat Oświęcimski	2013-2020

Nazwa zadania (projektu)*	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Promocja działań proekologicznych dla rolników, w tym m.in.: - Zasady dopłat obszarowych i programy pomocowe w 2013 - Dobrostan zwierząt – zasady obowiązujące od 1 stycznia 2013 r.	ZADANIE KOORDYNOWANE	Małopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	2013-2020
Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
Utrzymanie walorów i funkcji obszarów oraz obiektów objętych ochroną prawną	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
Inwentaryzacja przyrodnicza przeprowadzona na terenie gmin powiatu oświęcimskiego	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
Badania jakości i trwałości mięsa karpi linii osteckiej i karpi linii zatorskiej wraz z molekularną analizą pokrewieństwa oraz popularyzacja wyników	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Stowarzyszenie Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich „Serce Doliny”	2013-2016
Wykonanie analizy fizyko – chemicznej, mikrobiologicznej i organoleptycznej mięsa karpi hodowlanych na terenie Gminy Osiek	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie	2013-2016
Morfologiczna charakterystyka karpi utrzymywanych w wybranych stawach rybnych w Gminie Osiek”	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Stowarzyszenie Integracyjne „Wspólna Sprawa” w Osieku	2013-2016
Program czynnej ochrony rybitwy rzecznej w Dolinie Górnej Wisły	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Towarzystwo na rzecz Ziemi	2013-2016
Utrzymanie i rozwój terenów zieleni na obszarach zurbanizowanych powiatu oświęcimskiego	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2016
Utrzymanie Parku Lipowego, Parku	WYTYCZNE DO REALIZACJI	Gmina Kęty	2013-2014

Nazwa zadania (projektu)*	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Miejskiego, Parku w Kętach Podlesiu wraz z groblami	PROGRAMÓW GMINNYCH		
Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach zagospodarowania przestrzennego	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2016
Realizacja reportażu telewizyjnego pt. „Dolina Karpią”	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Lokalna Grupa Rybacka Stowarzyszenie Dolina Karpią	2013-2016
Rewitalizacja, ożywienie i uporządkowanie przestrzeni miejskiej w rejonie ul. Juliusza Słowackiego w Zatorze poprzez stworzenie Centrum Edukacyjno - Konferencyjnego, Wystawienniczego i Turystycznego Doliny Karpią w Zatorze	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Zator	2013-2016
Odnowa wielofunkcyjnego obiektu - byłego sądu grodzkiego w ramach programu rewitalizacji zabytkowego układu urbanistycznego Zatora w ramach PO RYBY	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Zator	2013-2016
Remont budynku Domu Ludowego oraz utworzenie Gminnej Izby Tradycji Rybactwa w Grojcu	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Oświęcim	2013-2016
Rewitalizacja centrum miejscowości Rajsko poprzez remont chodników	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Oświęcim	2013-2016
„Zatorski Układ Historyczny” (ZUH) - rewitalizacja, ochrona, promocja i ekspozycja zabytkowego układu urbanistycznego miasta Zator poprzez przebudowę ciągu pieszo – jezdni wraz z infrastrukturą turystyczną i informacyjną - (ul. Św. Rocha i ul. Ogrodowa),	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Zator	2013-2016

Nazwa zadania (projektu)*	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
<i>Tworzenie sieci ścieżek przyrodniczo-dydaktycznych w obrębie obszarów przyrodniczo cennych, atrakcyjnych krajobrazowo oraz dziedzictwa kulturowego</i>	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
OCHRONA I ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ LASÓW			
<i>Aktualizacja operatorów urzędzenia lasów prywatnych</i>	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2014-2016
<i>Zakup sadzonek do zalesień</i>	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013-2020
<i>Wzmocnienie kontroli gospodarki leśnej w obszarach nowych nasadzeń i w lasach prywatnych</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Nadleśnictwa Andrychów i Chrzanów, właściciele lasów	2013-2016
<i>Zwiększenie lesistości powiatu, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z KPZL z 1995 r. z późn. zm.), zalesianie ciągów i korytarzy ekologicznych</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	właściciele gruntów	2013-2020
<i>Realizacja wytycznych „Programu ochrony przyrody” nadleśnictw</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Nadleśnictwa Andrychów i Chrzanów, właściciele lasów	2013-2017
OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB			
<i>Kontrolowanie zawartości metali ciężkich w glebach</i>	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013-2020
<i>Realizacja działań w kierunku scalania i wymiany gruntów rolnych</i>	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski, właściciele terenów	2013-2020
<i>Kontrolowanie ilości zużywanych nawozów i środków ochrony roślin</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Właściciele gospodarstw rolnych, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa Wojewódzki Inspektorat w Krakowie	2013-2020
<i>Monitorowanie terenów rolniczych pod kątem szkodników i patogenów roślinnych</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa Wojewódzki Inspektorat w Krakowie	2013-2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Wykorzystanie nieużytków na uprawy energetyczne	ZADANIE KOORDYNOWANE	Właściciele gruntów rolnych	2013-2020
Właściwa polityka zalesiania gruntów nieprzeznaczonych rolniczo (udzielanie dopłat, przekazywanie sadzonek, zainteresowanie zalesieniami)	ZADANIE KOORDYNOWANE	Nadleśnictwo Andrychów, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Małopolski Oddział Regionalny w Krakowie, właściciele terenów	2013-2020
Koordinacja badań gleb na poziom pH i pozyskiwanie dofinansowania na wapnowanie gleb kwaśnych	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
Promocja rolnictwa ekologicznego i agroturystyki poprzez działania edukacyjne – szkoleniowe, a także promocyjne powiatu oświęcimskiego jak i samych Gmin	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Powiat Oświęcimski	2013-2020
Organizacja programów doradczych dla rolników i zainteresowanych produkcją rolniczą	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
GOSPODAROWANIE ZASOBAMI GEOLOGICZNYMI			
Współpraca z Państwowym Instytutem Geologicznym w zakresie monitoringu terenów zagrożonych osuwiskami	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013-2020
Promowanie wiedzy nt. geologii i zasobów geologicznych powiatu oświęcimskiego	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013-2020
Podjęcie decyzji o możliwościach wydobywania kopalin pospolitych na terenie powiatu Likwidowanie nielegalnej eksploatacji złóż	ZADANIE WŁASNE	Starosta Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin	ZADANIE KOORDYNOWANE	Przedsiębiorstwa posiadające koncesję na eksploatację kopalin	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
poprzez zwiększenie zastosowania nowoczesnych technologii wydobywanych			
Rekultywacja gruntów - zalewiska „F” na Łężniku w Brzeszczach	ZADANIE KOORDYNOWANE	Kompania Węgłowa S.A. KWK Brzeszcze	2013 - 2016
Rekultywacja gruntów objętych obszarem górniczym „Przecieszyn II” w kierunku wodno – rekreacyjnym, wodnym, lub rolnym	ZADANIE KOORDYNOWANE	ZPU „POLWOOD”	2013 - 2020
Rekultywacja gruntów objętych obszarem górniczym „Stawy Monowskie” w kierunku wodno – rolno – rekreacyjnym	ZADANIE KOORDYNOWANE	Karkowskie Zakłady Eksploatacji Kruszyw S.A.	2013 - 2013
Wprowadzenie zapisów planów zagospodarowania przestrzennego gmin o niezagospodarowywaniu terenów nieeksploatowanych złóż	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013-2020
ZRÓWNOWAŻONE WYKORZYSTANIE MATERIAŁÓW WODY I ENERGII			
OCHRONA PRZED POWODZIĄ I SUSZĄ			
Rozbudowa systemu monitoringu środowiska dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej na obszarze powiatu	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Utrzymanie i konserwacja kanałów Młynówki	ZADANIE WŁASNE	Starosta Oświęcimski, Burmistrz Kęt działający w porozumieniu ze starostą, Spółka Wodna KARP – administrująca ten ciek na odcinku gminy wiejskiej Oświęcim	2013 - 2020
Zabezpieczenie przed powodzią poprzez likwidację istniejących zagrożeń	ZADANIE KOORDYNOWANE	Marszałek Województwa Małopolskiego	2013 - 2016
Utrzymanie i eksploatacja wód i urządzeń wodnych będących w administracji Małopolskiego Zarządu	ZADANIE KOORDYNOWANE	Marszałek Województwa Małopolskiego	2013 - 2016

Nazwa zadania (projektu)*	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie			
Utrzymanie magazynów przeciwpowodziowych będących w administracji MZMiUW w Krakowie	ZADANIE KOORDYNOWANE	Marszałek Województwa Małopolskiego	2013 - 2016
Program Inwestycyjny Samorządów Województwa Małopolskiego w zakresie ochrony przeciwpowodziowej w tym: Opracowanie i aktualizacja dokumentacji technicznych, wykup terenów pod inwestycje, wykonanie ekspertyz, operatów szacunkowych, geodezyjnych	ZADANIE KOORDYNOWANE	Marszałek Województwa Małopolskiego	2013 - 2016
Ochrona przed powodzią w zlewni Soły, w tym modernizacja Kaskady Soły	ZADANIE KOORDYNOWANE	RZGW Kraków	2013 - 2016
Zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Przemszy do ujścia Skawy, tym modernizacja stopni wodnych Dwory i Smolice ¹	ZADANIE KOORDYNOWANE	RZGW Kraków	2013 - 2016
Opracowanie kompleksowego planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy dla regionu wodnego Górnej Wisły	ZADANIE KOORDYNOWANE	RZGW Kraków	2013 - 2016
Kształtowanie bezpiecznego zagospodarowania terenów zagrożonych powodzią (wyznaczenie i wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego granic obszarów bezpośredniego oraz potencjalnego zagrożenia powodzią).	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020

¹ Program ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły

Nazwa zadania (projektu)*	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Wdrażanie systemu powiadamiania o zagrożeniach	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Modernizacja Młynówki Czanieckiej na odcinku km 2+282- 2+498 oraz km 2+039-2+282 w celu usunięcia szkód powodziovych i przywrócenia jej przepustowości, miejsc. Kęty, Gmina Kęty, powiat oświęcimski	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Kęty	2013 - 2020
Modernizacja rowów odwadniających	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Kęty	2013 - 2016
DALSA POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO NA OBSZARZE POWIATU OŚWIĘCIMSKIEGO			
GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA			
Sukcesywna modernizacja i budowa systemów kanalizacji opadowej wraz z urządzeniami podczyszczającymi	ZADANIE KOORDYNOWANE	GDDKiA, Powiat Oświęcimski, Zarząd Dróg Wojewódzkich	2013 - 2020
Optimalizacja zużycia wody poprzez zapobieganie stratom wody na przesyłach oraz wprowadzanie zamkniętych obiegów wody w przemyśle i oszczędne korzystanie z wody przez indywidualnych użytkowników	ZADANIE KOORDYNOWANE	mieszkańcy, administratorzy sieci	2013 - 2020
Wparcie finansowe dla gospodarstw realizujących przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz porządkujących gospodarkę ściekową w zakresie składowania i wykorzystania odchodów zwierzęcych	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Budowa, rozbudowa i modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacyjnych zgodnie z planem przyjętym w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Komunalnych (KPOŚK), w tym szczególnie na obszarach wiejskich			
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Modernizacja ujęć wody oraz stacji uzdatniania	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Edukacja mieszkańców gmin w zakresie racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi na poziomie gospodarstwa domowego (propagowanie postaw i zachowań motywujących ludność do oszczędzania wody)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Rozpoznanie problemu starych studni gospodarskich – ewidencja i zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Organizacja cyklu spotkań z rolnikami w zakresie propagowania tzw. dobrych praktyk rolniczych w celu zmniejszenia zanieczyszczeń obszarowych przez związki biogenne	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA			
Termomodernizacja gminnych i powiatowych obiektów użyteczności publicznej	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Rozwój systemu dróg w kierunku ograniczenia jego uciążliwości dla ludzi i środowiska	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Rozwój systemu dróg w kierunku ograniczenia jego uciążliwości dla ludzi i środowiska	ZADANIE KOORDYNOWANE	GDDKiA, Wojewódzki Zarząd Dróg	2013 - 2020
Prowadzenie edukacji ekologicznej młodzieży i dorosłych w zakresie	ZADANIE KOORDYNOWANE	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Powiat Oświęcimski	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu			
Sukcesywna kontrola uciążliwych źródeł zanieczyszczeń	ZADANIE KOORDYNOWANE	WIOŚ w Krakowie	2013 - 2020
Wdrażanie systemów zarządzania środowiskowego	ZADANIE KOORDYNOWANE	Przedsiębiorstwa działające na terenie Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Wykonanie aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2016
Tworzenie lokalnych sieci ciepłowniczych i podłączanie do nich budynków z indywidualnymi paleniskami domowymi	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2016
Opracowanie programów ograniczenia niskiej emisji	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Termomodernizacja gminnych i powiatowych obiektów użyteczności publicznej	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Rozwój systemu dróg w kierunku ograniczenia jego uciążliwości dla ludzi i środowiska	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	GDDKiA, Wojewódzki Zarząd Dróg, Powiat Oświęcimski, Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Dotacja do zmiany starego systemu ogrzewania węglowego na proekologiczne (wymiana kotłów na paliwa ekologiczne: gaz, biomasa, olej)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Kęty	2013 - 2016
Dotacja na zakup i montaż kolektorów słonecznych	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gmina Kęty	2013 - 2016
GOSPODAROWANIE ODPADAMI			
Uwzględnianie w przetargach publicznych, poprzez zapisy w specyfikacji istotnych warunków	ZADANIE WŁASNE	Urzędy administracji publicznej, przedsiębiorcy	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
zamówienia, zakupów i wyrobów zawierających materiały lub substancje pochodzące z recyklingu odpadów; włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstawaniu odpadów, z pełnym uwzględnieniem obowiązującego prawodawstwa ochrony środowiska			
Opracowanie i późniejsza aktualizacja powiatowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Realizacja powiatowego programu usuwania wyrobów zawierających azbest (wspieranie działań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie powiatu)	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Działalność edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Wsparcie w zakresie kompetencji działań związanych z gospodarką odpadami na terenie Powiatu (mająca na celu doskonalenie systemu zbierania odpadów wszystkich mieszkańców powiatu)	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Kontynuacja wspierania w zakresie kompetencji działań organizacyjnych i technicznych celem udoskonalenia na terenie powiatu warunków do selektywnej zbiórki odpadów budowlanych - remontowych, wielkogabarytowych i niebezpiecznych (mająca na celu zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki tych odpadów)	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Przeprowadzanie kontroli przedsiębiorców w zakresie gospodarowania odpadami	ZADANIE WŁASNE	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie Starosta Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Prowadzenie kontroli organizacji odzysku, podmiotów zbierających oraz zakładów przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zakładów przetwarzania baterii i akumulatorów	ZADANIE WŁASNE	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie, Policja (PG), Urzędy Kontroli Skarbowe, Marszałek Województwa Małopolskiego, Starosta Powiatu Oświęcimskiego RDOŚ	2013 - 2020
Prowadzenie kontroli obiektów do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	ZADANIE WŁASNE	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie, Marszałek Województwa Małopolskiego, Starosta Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Wspieranie w zakresie posiadanych kompetencji poszerzania zakresu selektywnej zbiórki wszystkich grup odpadów i ograniczania ich powstawania	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Wspieranie w zakresie posiadanych kompetencji doskonalenia systemów zbiórki, odzysku oraz wykorzystania odpadów	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Wspieranie w zakresie posiadanych kompetencji działań w zakresie odzysku i wykorzystania odpadów (mająca na celu zwiększenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych i zwiększenie stopnia odzysku tych odpadów, mająca na celu zwiększenie stopnia odzysku surowców wtórnych)	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Wspieranie w zakresie posiadanych kompetencji działań związanych z gospodarką odpadami w gminach	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Doskonalenie i dalsze prowadzenie posiadanej bazy danych gospodarki odpadowej na terenie Powiatu	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Działalność edukacyjna w zakresie selektywnej zbiórki odpadów i ograniczania ich powstawania	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Wprowadzanie i weryfikacja danych w bazach dotyczących gospodarowania odpadami	ZADANIE KOORDYNOWANE	Marszałek Województwa Małopolskiego	2013 - 2020
Wydawanie i weryfikacja decyzji w zakresie gospodarki odpadami	ZADANIE KOORDYNOWANE	Marszałek Województwa Małopolskiego	2013 - 2020
Prowadzenie kontroli stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem wymogów, określonych w ustawie z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw	ZADANIE KOORDYNOWANE	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie, Marszałek Województwa Małopolskiego	2013 - 2020
Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	ZADANIE KOORDYNOWANE	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie	2013 - 2020
Prowadzenie kontroli w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych	ZADANIE KOORDYNOWANE	Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Krakowie	2013 - 2020
Utworzenie regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi (w celu osiągnięcia wymagań zawartych w dyrektywach)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Powiat Oświęcimski, Gminy należące do powiatu oświęcimskiego	2013 - 2020
Sprawozdania z realizacji zadań w zakresie gospodarowania odpadami (coroczne)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest, zlokalizowanych na terenie poszczególnych gmin w gminach które	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
nie wykonany inwentaryzacji			
Opracowanie gminnych planów usuwania wyrobów zawierających azbest a gminach które nie posiadają PUA	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Dofinansowanie usuwania płyt z azbestu z pokryć i elewacji budowli	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych (odpady kuchenne i zielone (w tym propagowanie indywidualnych form kompostowania bioodpadów)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Wsparcie organizacyjne systemu selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych (edukacja ekologiczna)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Doskonalenie selektywnej zbiórki opakowań z papieru i tektury, celem zwiększenia recyklingu tych odpadów	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych (kontynuacja akcji „na wystawkę”)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Doskonalenie selektywnej zbiórki odpadów budowlano - remontowych	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
OCHRONA PRZED HALASEM			
Modernizacja sieci dróg powiatowych	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Edukacja ekologiczna w zakresie zapobiegania nadmiernej emisji halasu w powiecie	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
Gromadzenie danych nt. zagrożenia	ZADANIE WŁASNE	Powiat Oświęcimski	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
<i>i emisji hałasu w powiecie</i>			
<i>Tworzenie pasów zieleni ochronnej wzdłuż dróg powiatowych</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Zarządzający Droga, Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
<i>Edukacja ekologiczna w zakresie ochrony zdrowia i życia mieszkańców w zakresie ochrony przed hałasem</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Organizacje ekologiczne	2013 - 2020
<i>Dostosowanie przedsiębiorstw do obowiązujących standardów emisji hałasu do środowiska (decyzje o dopuszczalnym hałasie)</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Przedsiębiorstwa prowadzące działalność na terenie Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
<i>Budowa ekranów akustycznych wzdłuż dróg gdzie występują przekroczenia standardów akustycznych</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Zarządzający Droga, Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad, Zarząd Dróg Wojewódzkich, Powiat Oświęcimski	2013 - 2020
<i>Realizacja aktualizacji Programu ochrony przed hałasem</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Województwo Małopolskie	2013 - 2020
<i>Kontynuacja monitoringu hałasu w województwie</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Województwo Małopolskie	2013 - 2020
<i>Wyznaczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów chronionych przed hałasem</i>	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
<i>Budowa, rozbudowa i modernizacja układu komunikacyjnego na obszarze gmin powiatu</i>	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM			
<i>Ustanawianie w razie potrzeby obszarów ograniczonego użytkowania terenów</i>	ZADANIE WŁASNE	Rada Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
<i>Gromadzenie i analiza danych nt. instalacji emitujących pola elektromagnetyczne wymagających zgłoszeń</i>	ZADANIE KOORDYNOWANE	Powiat Oświęcimski, Gminy Powiatu Oświęcimskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	2013 - 2020

Nazwa zadania (projektu) *	Rodzaj zadania	Jednostka odpowiedzialna	Termin realizacji
Rozwój systemu badań poziomów promieniowania elektromagnetycznego	ZADANIE KOORDYNOWANE	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie	2013 - 2020
Gromadzenie danych dotyczących instalacji powodujących wywarzanie pól elektromagnetycznych	ZADANIE KOORDYNOWANE	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	2013 - 2020
Uwzględnieniu w planach zagospodarowania przestrzennego zagadnienia dotyczące pól elektromagnetycznych (w trakcie zmian planów)	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Preferowanie mało konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania niejonizującego oraz w razie potrzeby wyznaczenie stref ograniczonego użytkowania w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
SUBSTANCJE CHEMICZNE I POWAŻNE AWARIE			
Ewidencja źródeł poważnych awarii przemysłowych	ZADANIE KOORDYNOWANE	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie, PSP w Oświęcimiu	2013 - 2020
Aktualizacja tras optymalnego przewozu substancji niebezpiecznych	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Wojewoda Małopolski	2013 - 2020
Doskonalenie technologii produkcji ograniczającej ryzyko wystąpienia awarii	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Zakłady produkcyjne działające na obszarze Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020
Doposażenie Jednostek Ochrony Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt	WYTYCZNE DO REALIZACJI PROGRAMÓW GMINNYCH	Gminy Powiatu Oświęcimskiego	2013 - 2020

Źródło: projekt aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”, opracowany w kwietniu 2013 roku przez firmę Eko – Team Consulting z Bielska – Białej.

2.1 POWIAZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DOKUMENTAMI, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizując cele sformułowane w aktualizacji „Programu...” oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych oraz określonych na szczeblu regionu. Od komplementarności i zharmonizowania tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej Powiatu.

2.1.1 Prawodawstwo Unii Europejskiej

Podpisując Traktat Akcesyjny Polska zgodziła się na respektowanie prawa wspólnotowego zgodnie z przyjętymi w Unii Europejskiej zasadami, a więc z pierwszeństwem przed prawem krajowym oraz z uwzględnieniem bezpośredniego obowiązku wdrożenia wspólnotowych rozporządzeń.

Ze względu na to, iż w odniesieniu do zagadnień dotyczących ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym nie funkcjonuje jeden nadrzędny akt prawny, który regulowałby te kwestie, prognozie oddziaływania na środowisko aktualizacji „Programu...” uwzględniono między innymi przepisy sprecyzowane w następujących dyrektywach:

- a) dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz.U.UE.L.79.103.1 z późn. zm.),
- b) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.U.UE.L.85.175.40 z późn. zm.),
- c) dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.92.206.7 z późn. zm.),
- d) dyrektywy Rady 96/62/WE z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (Dz.U.UE.L.96.296.55 z późn. zm.),
- e) dyrektywa Rady 1999/30/WE z dnia 22 kwietnia 1999 r. odnosząca się do wartości dopuszczalnych dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i tlenków azotu oraz pyłu i ołowiu w otaczającym powietrzu (Dz.U.UE.L.99.163.41 z późn. zm.),
- f) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz.U.UE.L.01.197.30),
- g) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/80/WE z dnia 23 października 2001 r. w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania (Dz.U.UE.L.01.309.1),
- h) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/3/WE z dnia 12 lutego 2002 r. odnosząca się do ozonu w otaczającym powietrzu (Dz.U.UE.L.02.67.14),
- i) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz.U.UE.L.02.189.12),
- j) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniająca w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz.U.UE.L.03.156.17).

2.1.2 Dokumenty szczebla krajowego i wojewódzkiego

Zadania i projekty zamieszczone aktualizacji „Programu...”, w odniesieniu do poszczególnych celów długoterminowych zostały tak sformułowane, by w sposób bezpośredni nawiązywać do wymogów i wytycznych zawartych w szeregu dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu krajowym oraz wojewódzkim, obejmujących swoją tematyką szeroko rozumiane kwestie ochrony środowiska m.in. w kontekście planowania gospodarczego, przestrzennego i społecznego.

Wspólną cechą wszystkich scharakteryzowanych poniżej dokumentów, (która to w sposób bezpośredni została przeniesiona do aktualizacji „Programu...”), jest dążenie do stworzenia warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska oraz wdrażanie zasady zrównoważonego rozwoju.

2.1.2.1 Polityka ekologiczna państwa

Politykę Ekologiczną Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, należy traktować jako wypełnienie obowiązku aktualizacji „Polityki ekologicznej Państwa na lata 2003-2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007-2010”, a więc odniesienia jej celów i niezbędnych działań do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz stanu środowiska. Potrzeba tej aktualizacji wynikała też z uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej. Stwarza to, z jednej strony, szansę szybkiego rozwiązania wielu problemów ochrony środowiska i poprawy jakości życia mieszkańców, przykładowo poprzez możliwość korzystania ze środków finansowych UE, z drugiej strony oznacza konieczność spełnienia wymagań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz osiągnięcia celów wspólnotowej polityki ekologicznej.

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego.

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest przyjęta w Konstytucji RP zasada zrównoważonego rozwoju, która uzyskała prawo obywatelstwa wśród społeczeństw świata w wyniku Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych.

Zapisy zawarte w Polityce ekologicznej państwa zostały uwzględnione w celach i zadaniach przewidzianych do realizacji w aktualizacji „Programu...”.

2.1.2.1 Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 „Małopolskie 2020”

Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą z dnia 26 września 2011 roku nr XII/183/11 przyjął „Strategię Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020”.

W ramach celu strategicznego 6.1.: „Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla rozwoju małopolski” wyznaczono kierunki działań:

- ochrona zasobów wodnych: ograniczenie zanieczyszczeń przedostających się do wód podziemnych, powierzchniowych i gleb, systemy zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody,
- poprawa jakości powietrza: sukcesywna redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza pochodzących z systemów indywidualnego ogrzewania mieszkań, wzrost poziomu wykorzystania energii odnawialnej,
- ochrona środowiska przez hałasem komunikacyjnym, komunalnym, przemysłowym oraz minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego,

- rozwijanie systemu gospodarki odpadami,
- przeciwdziałanie występowaniu i minimalizacja skutków negatywnych zjawisk atmosferycznych, geodynamicznych i awarii przemysłowych,
- ochrona i zachowanie środowiska przyrodniczego,
- regionalna polityka energetyczna,
- edukacja obywatelska w zakresie ochrony środowiska i promocja postaw obywatelskich.

Strategia „Małopolska 2020” mówi o tym, co, jako społeczność regionalna, możemy i chcemy osiągnąć w perspektywie najbliższych dziesięciu lat – wobec naszej obecnej pozycji rozwojowej oraz dzięki naszym oczekiwaniom i aspiracjom na przyszłość.

Strategia jest narzędziem wspierania pozytywnych zmian w regionie oraz niwelowania barier pojawiających się w otoczeniu. W dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, strategia ma ambicję wspierać członków społeczności regionalnej w skutecznym odkrywaniu potencjałów i pełnym wykorzystywaniu szans na rozwój.

2.1.2.3 Program Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014

Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014 został przyjęty przez Sejmik Województwa Małopolskiego Uchwałą Nr XI/133/07 z dnia 24 września 2007 roku. W „Programie ...” zaproponowano cele zaliczające się do każdej z dziedzin ochrony środowiska, w tym między innymi:

Ochrona powietrza atmosferycznego

Cel długoterminowy do 2014 roku: *„spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza”*, a przyjęte kierunki działań to:

- Rozwój systemu dróg w kierunku ograniczenia jego uciążliwości dla ludzi i środowiska,
- Eliminowanie węgla jako paliwa w kotłowniach lokalnych i gospodarstwach domowych,
- Promocja ekologicznych nośników energii,
- Eliminowanie zagrożeń związanych z zanieczyszczeniem powietrza pyłem azbestowym i włóknami azbestowymi,
- Zwiększanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w szczególności energii geotermalnej oraz wodnej.

Cele szczegółowe:

- PA1 – Ograniczenie przekroczeń dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń,
- PA2 – Ograniczenie emisji niskiej,
- PA3 – Ograniczenie emisji z procesów przemysłowych, energetyki i elektrociepłowni,
- PA4 – Zwiększenie wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii.

Ochrona przed hałasem

Cel długoterminowy do 2014 roku: *„podniesienie komfortu akustycznego mieszkańców województwa”*, a przyjęte kierunki działań to:

- Zminimalizowanie emisji ponadnormatywnego hałasu,

- Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających powstawaniu lub przenikaniu hałasu do środowiska, a także środków zmniejszających poziom hałasu,
- Uwzględnianie w procesie projektowania i realizacji inwestycji drogowych, technologii zmniejszających powstawanie hałasu na styku „koło-nawierzchnia”,
- Badanie klimatu akustycznego hałasu komunikacyjnego, z uwzględnieniem konfiguracji terenu, oraz wysokości obiektów znajdujących się w zasięgu oddziaływania ponadnormatywnego hałasu na terenie dużych aglomeracji, małych miast, oraz terenów, w których również występuje zagrożenie hałasem drogowym i kolejowym.

Cele szczegółowe:

HA1- Ograniczenie uciążliwości akustycznej dla mieszkańców,

HA2- Ocena stanu akustycznego środowiska i obserwacja zmian klimatu akustycznego.

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Cel długoterminowy do 2014 roku: „*minimalizacja oddziaływania promieniowania elektromagnetycznego*”, a kierunki działań to:

- Preferowanie nisko konfliktowych lokalizacji źródeł promieniowania,
- Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi.

Cele szczegółowe:

PN1- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi.

Ochrona zasobów wodnych

Cel długoterminowy do 2014 roku: „*osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych poprzez zapewnienie poprawy jakości wód oraz ochronę zasobów wodnych*”, a kierunki działań to:

- Wdrażanie zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi,
- Wprowadzenie zintegrowanego systemu informacyjnego o sposobie gospodarowania zasobami wodnymi na obszarze województwa,
- Rozwój komunalnych systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków, w tym szczególnie na obszarach wiejskich,
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w warunkach rozproszonej zabudowy,
- Promowanie biologicznego oczyszczania ścieków.

Cele szczegółowe:

ZW1- Efektywne zarządzanie zasobami wodnymi i ich racjonalne wykorzystanie,

ZW2- Ochrona zasobów i poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych,

ZW3- Zapewnienie mieszkańcom wody pitnej dobrej, jakości.

Ochrona gleb i powierzchni ziemi

Cel długoterminowy do 2014 roku: „*ochrona gleb przed degradacją, rekultywacja terenów zdegradowanych i przemysłowych*”, a kierunki działań to:

- Konsekwentna realizacja prac na rzecz rekultywacji terenów zdegradowanych (w tym terenów przemysłowych) i ponownego włączenia odzyskanych powierzchni do obiegu gospodarczego (z wyłączeniem kierunku rolniczego),

- Systemowa realizacja monitoringu ekologicznego gleby i ziemi,
- Wprowadzanie produkcji rolnej zgodnie z ustawą o rolnictwie ekologicznym (w szczególności na obszarach chronionych),
- Zagospodarowanie gleb w sposób, który odpowiada w pełni ich przyrodniczym walorom i klasie bonitacyjnej,
- Ochrona przed erozją wodną,
- Ochrona zwartych kompleksów terenów rolnych o wysokich wartościach bonitacyjnych przeznaczonych do produkcji rolnej poprzez egzekucję w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednich zapisów,
- Podnoszenie poziomu wiedzy użytkowników gleb i gruntów (system szkoleń).

Cele szczegółowe:

- GL1- Ochrona gleb użytkowanych rolniczo,
- GL2- Rekultywacja terenów zdegradowanych.

Ochrona przyrody

Cel długoterminowy do 2014 roku: „*zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych z uwzględnieniem bio- i georóżnorodności oraz krajobrazu*”, a kierunki działań to:

- Utrzymanie walorów i funkcji obszarów i obiektów objętych ochroną prawną,
- Obejmowanie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo,
- Promowanie zachowań zgodnych z zasadami ochrony przyrody i krajobrazu,
- Zmniejszenie presji ruchu turystycznego na niektóre obszary chronione, przede wszystkim Tatry i Pieniny i popularyzacja innych rejonów Karpat,
- Ochrona dolin rzecznych, a także potoków i mniejszych cieków wodnych, jako korytarzy migracyjnych zwierząt,
- Przywrócenie drożności rzek w celu umożliwienia wędrówki ryb,
- Ochrona gatunków rodzimych przed wyparciem przez gatunki obce.

Cele szczegółowe:

- SP1 – Ochrona, rozwój i uporządkowanie systemu obszarów chronionych,
- SP2- Kształtowanie przestrzeni regionu z uwzględnieniem wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- SP3- Ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Ochrona lasów i łowiectwo

Cel długoterminowy do 2014 roku: „*ochrona ekosystemów leśnych*”, a kierunki działań to:

- Poprawa stanu zdrowotnego i żywotności lasów, ze szczególnym uwzględnieniem lasów prywatnych charakteryzujących się przewagą świerka – na Podhalu, Spiszu i Orawie,
- Zwiększenie lesistości województwa, szczególnie przez zalesianie nieużytków i słabych gruntów rolnych (zgodnie z Krajowym Programem Zwiększania Lesistości z 1995 roku z późn. zm.), zalesianie ciągów i korytarzy ekologicznych,
- Aktywizacja lokalnych społeczności, szczególnie wiejskich do wykorzystywania możliwości zalesiania gruntów rolnych i innych niż rolne ze środków PROW,
- Wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego polityki Leśnej Państwa w zakresie ochronnych, gospodarczych i społecznych funkcji lasu,

- Działania w zakresie budowy i odtwarzania obiektów małej retencji wodnej na obszarach leśnych,
- Ograniczenie erozji poprzez właściwe działania gospodarcze, infrastrukturalne i zalesienia.

Cele szczegółowe:

LS1- Zrównoważona gospodarka leśna.

Ochrona złóż kopalin stałych

Cel długoterminowy do 2014 roku: „ochrona zasobów złóż przez oszczędne i zrównoważone gospodarowanie”, a kierunki działań to:

- Optymalizacja wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin,
- Zapewnienie ochrony udokumentowanych złóż kopalin przed trwałym zagospodarowaniem uniemożliwiającym eksploatację w przyszłości,
- Rozpoznanie i dokumentowanie zasobów nowych złóż,
- Zapewnienie rezerwy surowcowej na lata przyszłe (szczególnie w zakresie kruszyw naturalnych).

Cele szczegółowe:

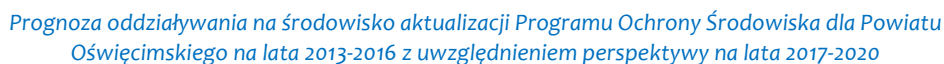
SM1- Racjonalne gospodarowanie zasobami surowców mineralnych,

SM2- Ochrona złóż zasobów mineralnych, w tym obszarów perspektywicznych.

Każde z poszczególnych pól strategicznych funkcjonuje w oparciu o sformułowane podstawowe składniki rozwoju oraz rozwiązania strategiczne w postaci priorytetów, celów, kierunków działań i przedsięwzięć. POŚ województwa małopolskiego traktowany może być, jako jeden z instrumentów koordynacji działań na rzecz ochrony środowiska.

Na tle głównych dziedzin rozwoju i związanych z nimi kierunków presji na środowisko oraz na podstawie diagnozy i prognozy stanu środowiska, a także uwarunkowań polityki ekologicznej następuje sformułowanie celów ekologicznych i strategii realizacji tych celów. Po analizie celów strategicznych, priorytetowych typów projektów i zamierzonych rezultatów zapisanych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020 „Małopolskie 2020” oraz w Programie Ochrony Środowiska dla Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014 można stwierdzić iż zapisy zawarte w tych dokumentach są bezpośrednio związane z postanowieniami, które zostały umieszczone w aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”.

Oznacza to iż aktualizacja analizowanego „Programu...” jest bezpośrednio zbieżna z celami zarówno krajowej jak i wspólnotowej polityki ochrony środowiska.

3.1 Określenie, analiza i ocena istniejącego stanu środowiska oraz problemów w tym zakresie

W związku z tym niniejsza Prognoza omawia jedynie wybrane zagadnienia dotyczące środowiska przyrodniczego mające ewidentny wpływ na cele i zadania zapisane w aktualizacji „Programu...”.

Duży nacisk położono w szczególności na problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi. Do przeprowadzenia analizy zostały wykorzystane dane przekazane przez Starostwo Powiatowe w Oświęcimiu oraz zgromadzone samodzielnie przez Wykonawcę dane będące w posiadaniu GIOŚ i WIOŚ, w tym również przygotowane w ostatnich latach opracowania, raporty i analizy.

Powiat oświęcimski położony jest w zachodniej części województwa małopolskiego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.odkryjmalopolske.pl

- od południowego - wschodu z powiatem wadowickim,
- od północnego – wschodu z powiatem chrzanowskim,
- od południowego – zachodu z powiatem bielskim,
- od zachodu z powiatem pszczyńskim,
- od północnego – zachodu z powiatem bieruńsko – lędzińskim.

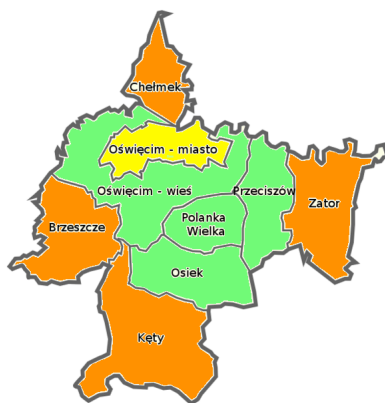

Powiat oświęcimski obejmuje swoim zasięgiem:

- miasto Oświęcim,
- gminy miejsko - wiejskie: Brzeszcze, Chelmek, Kęty, Zator,
- gminy wiejskie: Osiek, Oświęcim, Polanka Wielka, Przeciszów.

Dużym atutem powiatu oświęcimskiego jest korzystne położenie między dwoma wielkimi ośrodkami miejskimi – Krakowem i Katowicami. Przez teren powiatu przebiega rozbudowana sieć dróg, zarówno krajowych (nr 28, nr 44 oraz nr 52) jak również wojewódzkich (nr 780, nr 781, nr 933, nr 948 oraz nr 949). Sieć dróg powiatowych i gminnych jest dość równomiernie rozmieszczona.

Miasto Oświęcim posiada stosunkowo dobre połączenia kolejowe. Istotną dla dostępności komunikacyjnej powiatu jest także bliskość portów lotniczych Kraków-Balice (oddalony o ok. 53 kilometry od Oświęcimia) oraz Katowice-Pyrzowice (ok. 65 kilometrów od Oświęcimia).

Rysunek 2 Podział Powiatu oświęcimskiego na jednostki administracyjne

Kolorem		zaznaczono gminy wiejskie
Kolorem		zaznaczono gminy miejsko – wiejskie
Kolorem		zaznaczono gminy miejskie

Źródło: opracowanie własne na podstawie mapki zamieszczonej na www.wikipedia.pl

Powiat Oświęcimski należy do uprzemysłowionych i zurbanizowanych powiatów małopolski. Na jego terenie istnieje przemysł chemiczny, metalowy, lekki i wydobywczy.

Mimo takiego zagospodarowania piękny krajobraz, bogata fauna i flora, czyste rzeki, słynne stawy rybne stanowiące malownicze zakątki przyrody, doskonale wyposażona baza sportowo - rekreacyjna i hotelowo – gastronomiczna, stwarzają atrakcyjne warunki do czynnego wypoczynku.

Obszar powiatu oświęcimskiego obejmuje tereny zróżnicowane morfologicznie i krajobrazowo. Północna część terenu rozciągająca się wzdłuż lewego brzegu Przemszy obejmuje fragment Kotliny Oświęcimskiej, środkowa część powiatu znajduje się w dolinie Wisły między ujściem Soły, a ujściem Skawy. W dolinie Wisły i ujściowych odcinkach jej karpackich dopływów utworzono bardzo liczne stawy rybne. Powierzchnia terenu oraz środowisko przyrodnicze doliny Wisły są antropogenicznie zmienione, głównie z uwagi na zabudowę miejską (Oświęcim), Kopalnię Węgla Kamiennego w Brzeszczach oraz kopalnie odkrywkowe.

Powiat oświęcimski zajmuje 4 miejsce wśród powiatów i miast na prawach powiatu w województwie małopolskim pod względem ilości mieszkańców na 1 km², (378 mieszkańców na 1 km²).

Powierzchnię zajmowaną przez poszczególne gminy przedstawia tabela poniżej.

Tabela 2 Powierzchnia i udział procentowy w całości powierzchni powiatu oświęcimskiego

L.p.	Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²	Udział procentowy w całości powierzchni powiatu
1	Miasto Oświęcim	30,3	7,46
2	Gmina Oświęcim	74,47	18,34
3	Gmina Brzeszcze	46,13	11,36
4	Gmina Kęty	75,79	18,67
5	Gmina Osiek	41,15	10,14
6	Gmina Przeciszów	35,4	8,72
7	Gmina Chelmek	27,24	6,71
8	Gmina Zator	51,44	12,67
9	Gmina Polanka Wielka	24,08	5,93
Powiat oświęcimski		406,0	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie: www.stat.gov.pl, 2012

Powiat Oświęcimski ma w przeważającej części charakter rolniczy. Użytki rolne położone przede wszystkim w południowej i wschodniej części powiatu zajmują około 57% powierzchni powiatu. W ośrodkach miejskich takich jak Oświęcim, Brzeszcze, Chelmek, Zator i Kęty rozwinięty jest przemysł i górnictwo. O charakterze gospodarczym powiatu decyduje głównie jego sąsiedztwo z trzema dużymi aglomeracjami przemysłowymi: górnośląską, bielską i krakowską.

Pozostałe grunty i nieużytki zajmują około 33 % powierzchni powiatu. Największe znaczenie mają rozległe obszarowo stawy rybne, specjalizujące się w hodowli karpi, które występują w dolinie Wisły w gminach Zator (29% powierzchni gminy), Brzeszcze, Oświęcim i Osiek.

Najważniejszym ośrodkiem gospodarczym w powiecie jest miasto Oświęcim, Kęty i Brzeszcze, które mają dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, bazę zmodernizowanych obiektów przemysłowych umożliwiających podjęcie działalności gospodarczej.

Zachodnia i północna granica powiatu oświęcimskiego ma charakter naturalny – jest zgodna z przebiegiem odcinków dolin Wisły i jej dopływów Soły oraz Przemszy. Obszar powiatu obejmuje tereny zróżnicowane morfologicznie i krajobrazowo.

Północna część terenu, rozciągająca się wzdłuż lewego brzegu Przemszy, obejmuje fragment Kotliny Chrzanowskiej, stanowiącej przedłużenie tektonicznego Rowu Krzeszowic, wypełnionej piaskami czwartorzędowymi, środkowa część powiatu znajduje się w dolinie Wisły (w tzw. odcinku oświęcimskim) między ujściem Soły (na zachodzie) a ujściem Skawy (na wschodzie). Jest to rozległa nizina, o szerokości 5-6 km, z licznymi meandrami i starorzeczami, opadająca łagodnie w kierunku wschodnim (240-220 m n.p.m.), wypełniona utworami rzecznyymi. W obrębie doliny występują powierzchnie tarasów zalewowych, miejscami również wyższych (do 10 m powyżej koryta rzeki), na których znajdują się niewielkie pagórki wydymowe. W dolinie Wisły i ujściowych odcinkach jej karpackich dopływów utworzono bardzo liczne stawy rybne.

Południowa część powiatu, w obrębie Podgórze Wilamowickiego, ma charakter obszaru wysoczyznowego, rozciągającego się pomiędzy doliną Wisły (na północy) a brzegiem nasunięcia karpackiego. Obszar ten wznosi się 30 - 70 m ponad dna Soły i Skawy.

Powierzchnia znacznej części omawianego terenu jest pokryta lessami, co stwarza dogodne warunki dla rozwoju rolnictwa. Soła tworzy rozległy stożek napływowy u ujścia do Wisły, na powierzchni, którego znajduje się miasto Kęty.

Najbardziej południowa część powiatu, w obrębie Pogórza Śląskiego, wznosi się do wysokości 280-300 m n.p.m. i jest zbudowana z mało odpornych na erozję serii fliszowych, należących do jednostki śląskiej.

Kompleksy leśne zajmują tylko około 10% powierzchni całego powiatu. Największe zalesienie występuje w gminie Chelmek - około 37%. W pozostałych gminach przeważają niewielkie kompleksy, głównie lasów ochronnych - największe z nich znajdują się w części zachodniej gminy Brzeszcze oraz w południowo – zachodniej części gminy Kęty.

3.1.2 Warunki klimatyczne

Klimat na obszarze powiatu oświęcimskiego jest zróżnicowany. W obrębie Doliny Górnej Wisły średnie temperatury powietrza wynoszą 8-10°C, natomiast na terenach Podgórza Wilamowickiego i Pogórza Śląskiego niższe, w granicach 6-8 °C. Okres wegetacyjny trwa przeciętnie 210-220 dni. Na całym obszarze przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie.

W południowej części powiatu będącej pod wpływem Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego występuje więcej niż w pozostałej części powiatu dni mglistych i deszczowych.

3.1.3 Hydrografia

Wody powierzchniowe

Cały obszar powiatu oświęcimskiego znajduje się w dorzeczu górnej Wisły i odwadniany jest przez Sołę i Skawę (prawe dopływy Wisły) oraz Przemszę (lewy dopływ Wisły). Powierzchniowa sieć hydrograficzna jest dobrze rozwinięta. Występuje tu gęsta sieć cieków stałych i okresowych, niektóre o charakterze rowów melioracyjnych odwadniających podmokłe obszary w dolinie Wisły. Działy wodne II i III rzędu, rozdzielające poszczególne zlewnie powierzchniowe, w przeważającej części przebiegają kulminacjami terenu i mają charakter działów pewnych; tylko w dolinie Wisły z uwagi na gęstą sieć rowów melioracyjnych, przebieg ich jest trudny do jednoznacznego wyznaczenia. Działy wodne II rzędu oddzielają zlewnie dopływów Wisły; działy III rzędu ograniczają zlewnie mniejszych potoków, uchodzących do Soły lub Skawy.

Pozostałością intensywnej gospodarki w dolinach rzek, w szczególności Wisły i Soły, prowadzonej od średniowiecza, są liczne stawy rybne i zbiorniki wodne po eksploatacji kruszywa oraz osadniki dla wód odprowadzanych z kopalń i zakładów przemysłowych. W obrazie powierzchniowej sieci hydrograficznej odgrywają one bardzo ważną rolę i funkcję. Są to głównie duże zespoły stawów rybnych, posiadające często wielowiekową tradycję hodowli ryb. Największe z nich to stawy: Adolfińskie, Grojeckie i Maleckie w dolinie Soły oraz stawy Granicznik, Lekacz, Oszust i Bagiennik w dolinie Wisły. Dwa największe zespoły stawów hodowlanych są zlokalizowane u ujścia Skawy w rejonie miejscowości Zator i były jednym z największych w kraju miejscem koncentracji produkcji ryb stawowych (karpia i innych gatunków ryb słodkowodnych) oraz materiału zarybieniowego (karpia, szczupaka, sandacza, suma, lina, karasia i innych). Dziś większość z nich znajduje się pod ochroną jako zabytek kultury materialnej.

3.1.4 Budowa geologiczna, hydrologia i warunki glebowe

Powiat oświęcimski położony jest na granicy dwóch wielkich jednostek geologicznych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i Karpat Fliszowych, nasuniętych na utwory GZW od południa.

Północna i środkowa część powiatu znajduje się w obrębie zapadliska przedkarpackiego.

Najstarszymi utworami, znanymi z wierceń, są tworzą prekambryjskie skały krystaliczne, budujące podłoże Górnośląskiego Zagłębia Węglowego.

Najmłodszymi utworami karbonu są piaskowce arkozowe i zlepieńce, występujące miejscami niezgodnie na różnych starszych ogniwach.

Odsłonięcia utworów miocennych oraz warstw gogolińskich na powierzchni terenu występują w północnej części powiatu w rejonie Chelmska.

Utwory fliszu karpackiego, reprezentujące kredowo-paleogene piętro strukturalne, występują tylko w południowej części powiatu (na południe od Kęt) i należą do jednostki śląskiej. Utwory fliszowe są często złuszkowane i prześladowane z utworami miocennymi.

W północnej części powiatu, w dolinach Wisły, Soły i Skawy występują żwiry i piaski, lokalnie mułki i torfy, akumulowane w okresie zlodowaceń północnopolskich i holocenu.

W części południowej znajdują się silnie zwietrzałe gliny lodowcowe i utwory zastoiskowe związane z okresami zlodowaceń południowopolskich oraz utwory fluwioglacjalne z okresu zlodowaceń środkowopolskich. W większości utwory lodowcowe są przykryte miększymi lessami i glinami lessopodobnymi, które były akumulowane w czasie zlodowaceń północnopolskich. Na stokach zbudowanych ze skał fliszowych występują gliny deluwialne i zwietrzelinowe, utworzone w wyniku denudacyjnych procesów stokowych w holocenie.

Na terenie poszczególnych gmin należących do powiatu zewidencjonowano gleby:

- Na terenie gminy Osiek – na większości obszaru gminy dominują gleby bielcowe i pseudobielcowe wytworzone z utworów lessowych, na zboczach o ekspozycjach południowych występują gleby brunatne wylugowane wytworzone z lessów, natomiast w dnach większych dolin występują bardzo urodzajne mady, głównie brunatne, wytworzone z osadów aluwialnych.
- Na terenie gminy Chelmek- pseudobielcowe, zdegradowane czarne ziemie, które wykształciły się z utworów lessowatych, ilastych i zwykłych, brunatne mady pyłowe i gliniaste na terasach podwyższonych – pseudobielcowe i brunatne oraz pseudobielcowe i brunatne kwaśne, wytworzone z piasków i rędziny lekkie na utworach wapiennych.
- Na terenie gminy Zator - gleby brunatne i pseudobielcowe w południowo - zachodniej części gminy, mady rzeczne – w północnej części gminy, na terenach o wysokim poziomie wód gruntowych, glina, iły, gleby glejowe czarne ziemie oraz w zachodniej części gminy gleby torfowe i murszowe.
- Na terenie gminy Brzeszcze - gleby brunatne właściwe z dominującym podtypem gleb brunatnych właściwych wylugowanych wytworzone z utworów lessowych, gleby bielcowe i płowe wytworzone z lessów i związane z obszarem Pogórza Wilamowickiego, mady, głównie brunatne wytworzone z utworów aluwialnych teras, Wisły i Soły oraz czarne ziemie, a także gleby mineralno – murszowe i mułowo – torfowe.
- Na terenie gminy Przeciszów - gleby bielcowe i pseudobielcowe, gleby brunatne właściwe, gleby brunatne wylugowane, mady, czarnoziemny zdegradowane, gleby glejowe deluwialne, gleby torfowe i murszowo – torfowe.
- Na terenie gminy Polanka Wielka - gleby płowe i brunatne właściwe typowe i wylugowane.

- Na terenie gminy Kęty - gleby pseudobielicowe, w dolinach rzek, w miejscach zalegania utworów pylastych na pyłach ilastych lub glinach ciężkich występują mady glejowe, na terenach nadzalewowych w dolinach potoków i rzeki Soły występują mady brunatne. Z lessów lub piasków podścielanych gliną wytworzyły się gleby brunatne wylugowane.
- Na terenie gminy Oświęcim - mady brunatne występujące w dolinach Wisły i Soły, charakteryzujące się dość wysoką urodzajnością, gleby pseudobielicowe wytworzone z lessu występujące na terenach płaskich lub łagodnych stokach charakteryzujące się dużą podatnością na intensywną erozję wodną oraz gleby brunatne wytworzone z lessu, położone na terenach płaskich lub łagodnych stokach, charakteryzujące się dobrą strukturą i bardzo korzystnymi stosunkami powietrzno-wodnymi.
- Na terenie miasta Oświęcimia gleby brunatne i pseudobielicowe oraz zdegradowane w niewielkiej części użytkowane rolniczo.

Najkorzystniejsze warunki naturalne dla rozwoju rolnictwa mają gminy Kęty, Osiek, Polanka Wielka i Przeciszów, w których gleby rozwinięte są na glinach, lessach oraz skałach triasowych. Na obszarach wymienionych gmin grunty klas bonitacyjnych I - IVa zajmują duże obszary (60-75% powierzchni powiatu) i tworzą zwarte kompleksy. Na terenach gmin Zator, Oświęcim i Brzeszcze grunty orne zajmują niewielkie obszary (20-40% powierzchni powiatu), głównie wzdłuż dolin Wisły, Soły oraz Skawy i wykształcone są na madach, piaskach i żwirach rzecznych. Najmniejsze powierzchnie gruntów ornich wysokich klas bonitacyjnych występują w gminie Chelmek, gdzie rolnictwo ograniczone jest do południowej części tej gminy. Łąki na glebach pochodzenia organicznego zajmują również bardzo małe obszary – występują w okolicach stawów rybnych na południe od Oświęcimia i na północ od miejscowości Zator.

Na obszarze powiatu oświęcimskiego poziomy wodonośne występują w utworach czwartorzędowych, trzeciorzędowych, triasowych i karbońskich.

Głównym poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy, który tworzą utwory piaszczysto-żwirowe, o zmiennej miąższości dochodzącej do 60 m, występujące w dnach dolin Wisły, Soły i Skawy. Poziom czwartorzędowy w aluwialach charakteryzuje się na ogół swobodnym zwierciadłem wody, które stabilizuje się na głębokości do około 3 metrów, a lokalnie zwierciadłem napiętym - w żwirach występujących pod nakładem glin zwietrzelinowych. W dolinie Wisły występują wody o zwierciadle napiętym pod nakładem gliniastym lub piaszczysto gliniastym na głębokości 5-10 m. W starszych utworach budujących wyższe tarasy rzeczne i w pogrzebanych odcinkach dolin wody występują głębiej, nawet miejscami do 20-30 m.

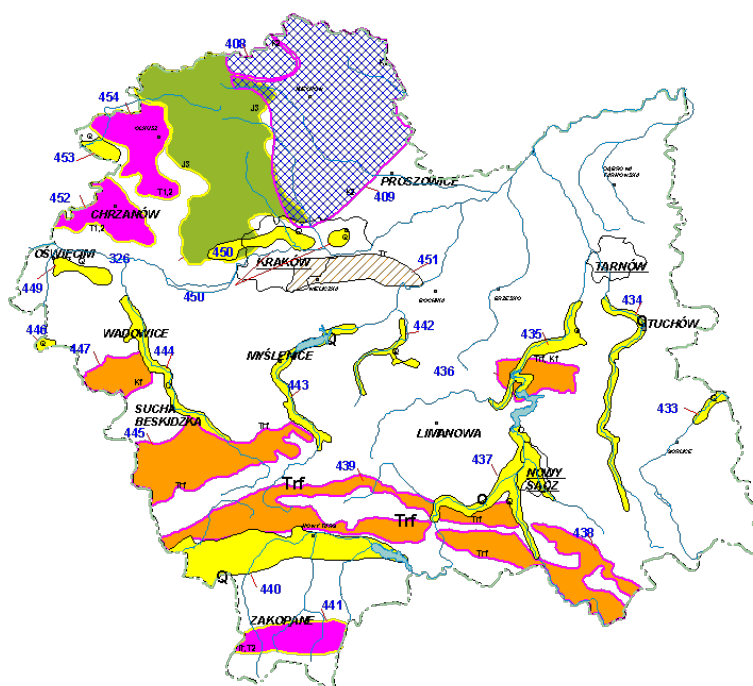
W północnej i północno-zachodniej części powiatu występuje lokalnie trzeciorzędowy użytkowy poziom wodonośny związany z przewarstwieniami utworów piaszczystych w mioceńskim kompleksie ilastym. Wydajności studni ujmujących ten poziom nie przekraczają kilkunastu m³/h. Wody tego piętra są zmineralizowane (chlorkowo-sodowe) z dużą zawartością jodu oraz podatne na antropopresję i kwalifikują się do średniej jakości.

Triasowy poziom wodonośny, podobnie jak poziom trzeciorzędowy, nie ma większego znaczenia użytkowego na obszarze powiatu oświęcimskiego. Wody tego poziomu mają charakter szczelinowy i szczelinowo-krasowy i są związane z wapieniami i dolomitami kruszconymi. Wydajności ujęć korzystających z poziomu triasowego są na ogół znaczne, ale nie na obszarze powiatu.

Utwory karbonu górnego tworzą piętro w piaskowcach przedzielanych nieprzepuszczalnymi utworami ilasto-mułowcowymi. Wyróżniają się wśród nich: krakowska seria piaskowcowa i górnośląska seria piaskowcowa, zbudowane przede wszystkim z piaskowców. W rozdzielającej je serii mułowcowej i podścielającej serii paralicznej, piaskowce występują

w podrzędnej ilości. Miąższość poszczególnych warstw wodonośnych piaskowców jest zróżnicowana od około 1 m do kilkudziesięciu metrów. Występujące tu wody mają charakter naporowy. Dużą wodonośnością wyróżnia się szczególnie krakowska seria piaskowcowa zbudowana ze słabo zwięzłych porowatych piaskowców szarogłazowych.

Piaskowce w niżej leżących seriach są mało porowate (porowatość do kilku procent) i występujące w nich poziomy wodonośne mają charakter szczelinowo-porowy. Cechą charakterystyczną karbońskiego piętra wodonośnego jest pionowa strefowość hydrochemiczna wyrażająca się wzrostem mineralizacji wody wraz z głębokością: od wód słodkich lub słabo zmineralizowanych w partiach przypowierzchniowych, do zasolonych i już na głębokości około 500 m do solanek o mineralizacji $>35 \text{ g/dm}^3$, dochodzącej do 60 g/dm^3 . W krakowskiej serii piaskowcowej występuje użytkowy poziom wód podziemnych o typie szczelinowo-porowym.

Rysunek 3 Rozmieszczenie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w województwie małopolskim

Źródło: www.krakow.pios.gov.pl

Zgodnie z „Regionalizacją słodkich wód podziemnych Polski” (wg A.Kleczkowski, 1988 późniejszymi zmianami) w granicach powiatu Oświęcim występuje pięć Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: zbiornik Dolina rzeki Wisły (Oświęcim) nr 449 oraz małe fragmenty zbiorników Dolina rzeki Soły nr 446, Dolina rzeki Skawy nr 444, Zbiornik Pszczyna-Żory nr 346 i Zbiornik Chrzanów nr 452. Zbiorniki związane z dolinami rzek oraz Zbiornik Pszczyna-Żory są zbiornikami wód czwartorzędowych o charakterze porowym, natomiast Zbiornik Chrzanów - wód triasowych o charakterze szczelinowo-krasowym. W nowszych opracowaniach zbiorniki w dolinach Soły, Skawy i Wisły są traktowane łącznie jako Użytkowy Poziom Wód Podziemnych (UPWP) Q_u rejonu Małej Wisły. Trzy (449, 452 i 346) spośród wymienionych wyżej GZWP posiadają dokumentację hydrogeologiczną.

Czwartorzędowy zbiornik Dolina rzeki Wisły (Oświęcim) nr 449, udokumentowany pod nazwą „Oświęcim”, charakteryzuje się zmienną miąższością utworów wodonośnych: przeważnie 5-10 m, na wschodzie 10 do 20m. Zwierciadło wody ma charakter swobodny,

tylko sporadycznie lekko napięty. Współczynnik filtracji (z próbnych pompowań) waha się od 25 do 124 m³/d a wodonośność utworów czwartorzędowych od 30 do 70 m³/h. Zasilanie zbiornika następuje na drodze infiltracji opadów atmosferycznych poprzez utwory słabo przepuszczalne zalegające w nadkładzie warstwy wodonośnej. Ich miąższość wynosi od 3,4 m do 14,8 m. Zasoby dyspozycyjne tego zbiornika określono na 590 m³/h co stanowi 91% zasobów odnawialnych. Ochrona wód tego zbiornika posiada wysoką rangę z uwagi na to, że wody czwartorzędowe stanowią tu jedyną możliwość zaopatrzenia mieszkańców tego rejonu. Wokół zbiornika wyznaczono obszar ochronny. Ze względu na bardzo duży stopień zagrożeń terenu, jego zagospodarowanie, silnie zanieczyszczone rzeki, emisje kominowe, transportu kolejowego i drogowego oraz liczną ilość ognisk zanieczyszczeń ochrona zbiornika wód podziemnych GZWP nr 449 jest przedsięwzięciem trudnym i kosztownym, ale niezbędnym. W okolicy Zakładów Chemicznych w Dworach koło Oświęcimia występuje obszarowe zanieczyszczenie wód tego zbiornika, spowodowane obecnością znacznych rozmiarów składowiska odpadów płynnych, a także samą działalnością zakładów. Konieczne jest stopniowe eliminowanie tego zanieczyszczenia.

Triasowy zbiornik 452 tylko w minimalnym stopniu obejmuje północny rejon powiatu oświęcimskiego. Jego zasoby dyspozycyjne określono na 3 437 m³/h. Natomiast uściślone granice czwartorzędowego zbiornika 346 udokumentowanego pod nazwą „Pszczyzna”, wyznaczone w dokumentacji hydrogeologicznej, biegną kilka kilometrów na zachód od granic powiatu. Jego zasoby dyspozycyjne określono na 708 m³/h.

3.1.5 Warunki przyrodniczo – krajobrazowe

Najbardziej charakterystyczne siedliska przyrodnicze w powiecie oświęcimskim skupiają się w rejonie Kotliny Oświęcimskiej, Dolinie Wisły, Soły oraz Skawy.

Kotlina Oświęcimska stanowi ważny węzeł ekologiczny, w którym zbiegają się “korytarze” z pięciu kierunków. Najważniejszymi ze względu na funkcję zasilania ekologicznego są kierunki z południowego zachodu wzdłuż Wisły, wiodące od Bramy Morawskiej i Beskidów na wschód. Szczególnie istotnym jest niedalekie sąsiedztwo lasów pszczyńskich stanowiących wraz z lasami rudzkimi łącznik ekologiczny pomiędzy głównymi elementami systemu ekologicznego południowej Polski - dolinami rzek Wisły i Odry. Łącznik ten wspomagają sąsiadujące z nim kompleksy lasów na obszarze Wyżyny Krakowsko - Częstochowskiej na północ od Wisły.

Doliny rzeki Soły i Wisły wyznaczają kierunki podstawowych powiązań przyrodniczych pomiędzy powiatem oświęcimskim, a otoczeniem. Określają one główne “korytarze ekologiczne” o znaczeniu kontynentalnym (trasy przelotów ptaków), krajowym (dolina rzeki Wisły), regionalnym (doliny rzek Przemszy, Soły i Skawy), pomniejsze rzeki i cieki stanowią osie “korytarzy” o znaczeniu ponadlokalnym (dolina rzeki Macochy) i lokalnym (potoki: Klucznikowski i Paździory).

Dolinę Soły charakteryzują unikatowe naturalne zbiorowiska lasów łęgowych i zbiorowiska nieleśne związane z dolinami rzek. Występują tu także gatunki bagiennych olszyn i zarośli, rośliny szuwarowe i wodne oraz szereg innych. Dolina Soły jest ostoją chronionych oraz rzadkich gatunków flory i fauny (np. sieweczki rzecznej i licznych płazów).

Spośród 19 zbiorowisk występujących w dolinie Soły najcenniejsze to płaty lasów i zarośli łęgowych porównywanych często przez naukowców do lasów deszczowych strefy tropikalnej. Ten rzadki typ fitocenozy leśnych w Europie stanowi obecnie w Polsce mniej niż 5 % pierwotnego arealu². Ponad 95 % powierzchni płatów łęgowych zostało zniszczonych

² Tomiałojć L. (red), *Ochrona przyrody i środowiska w dolinach nizinnych rzek Polski*, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 1993

w wyniku prowadzenia długoletniej ekspansywnej gospodarki rolnej oraz regulowania rzek. W Oświęcimiu w czasach PRL zdołano zniszczyć ponad 30% powierzchni porastanej przez łągi topolowo-wierzbowe³. Pomimo znaczących przekształceń znaczna ich część zachowała się w stanie prawie naturalnym.

Obszar międzywala doliny rzeki Soły cechuje równocześnie duże bogactwo faunistyczne, w tym występowanie: 59 gatunków ptaków, 21 gatunków ssaków, 8 gatunków płazów, 2 gatunki gadów (zaskroniec zwyczajny, jaszczurka żyworodna)⁴.

Natomiast w starorzeczach zlokalizowanych w korycie Wisły występuję siedlisko paproci Salwinia pływająca (*Salvinia natans*), która jest w Polsce rośliną chronioną ściśle, umieszczoną na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (2006) w grupie gatunków narażonych na wymarcie (kategoria zagrożenia V).

Na obszarze Doliny Soły stwierdzono występowanie 380 gatunków roślin naczyniowych oraz 100 gatunków mszaków. W pierwszej grupie odnotowano 10 gatunków objętych ochroną prawną w tym 6 gatunków objętych ochroną całkowitą (kruszczyk szerokolistny, bluszcz pospolity, listera jajowata, grązel żółty, cis pospolity) oraz 4 gatunki chronione częściowo (centuria pospolita, konwalia majowa, kruszyna pospolita, kalina koralowa), a także 43 gatunki uważane za rzadkie i bardzo rzadkie w Kotlinie Oświęcimskiej. W grupie mszaków znajdują się natomiast 4 gatunki zagrożone w Polsce oraz 19 zagrożonych w rejonie Oświęcimia. Na szczególne podkreślenie zasługuje *Barbula Klandońska* (*Barbula ferruginascens*), który w międzywale rzeki Soły w Oświęcimiu ma jedyne obecnie znane stanowisko w Polsce⁵.

Spośród znajdującego się tu ptactwa 52 gatunki objęte są całkowitą ochroną, a 2 niepełną. Dla 42 gatunków chronionych obszar międzywala jest miejscem ich rozrodu. Wśród ptaków objętych ścisłą ochroną do najcenniejszych należą: perkoz dwuczuby (*Podiceps cristatus*), perkozek (*Tachybaptus ruficollis*, syn. *Podiceps ruficollis*), perkoz zausznik (*Podiceps nigricollis*), perkoz rdzawoszyi (*Podiceps grisegena*). Gatunki te zakładają pływające gniazda, zakotwiczając je wśród szuwarów bądź roślinności nadwodnej. Perkozy można obserwować na stawie Olusia z drogi biegnącej wśród stawów w kierunku Brzeszcz-Boru. W trzeźnowiskach również zakłada swe gniazda zagrożony w skali europejskiej błotniak stawowy (*Circus aeruginosus*). Na stawach z roślinnością wynurzoną bądź o liściach pływających, budują swe gniazda zagrożone w skali Europy rybitwy czarne (*Chlidonias niger*) oraz białowase (*Chlidonias hybridus*). Osuszone stawy są ważnym siedliskiem dla ptaków, gdyż w takim środowisku gniazdują ptaki siewkowe jak: krwawodziób, rycyk, kszczyk oraz sieweczka rzeczna, batalion, łączak, samotnik oraz kilku gatunków biegusów. W czasie przelotów można spotkać prawdziwą rzadkość wśród ptaków drapieżnych – rybołowa (*Pandion haliaetus*). W Polsce jest on gatunkiem skrajnie zagrożonym, a jego populację ocenia się na zaledwie około 70 par.

Spośród 24 gatunków występujących ryb na terenie powiatu 4 z nich to gatunki prawnie chronione: strzelba potokowa (*Phoxinus phoxinus*), piekielnica (*Alburnoides bipunctatus*), koza pospolita (*Cobitis taenia*) oraz piskorz (*Misgurnus fossilis*).

³ Wawręty R., Rymarowicz P.(red.), *Spór o Solę*, Federacja Zielonych – Oświęcim, Oświęcim 1996.

⁴ Herczek A., *Ekspertyza „Waloryzacja faunistyczna międzywala rzeki Soły w Oświęcimiu”*, 1997.

⁵ Żarnowiec J., *Ekspertyza „Szata roślinna międzywala rzeki Soły na obszarze Oświęcimia – stan zachowania, zagrożenia i problemy ochrony”*, 1996.

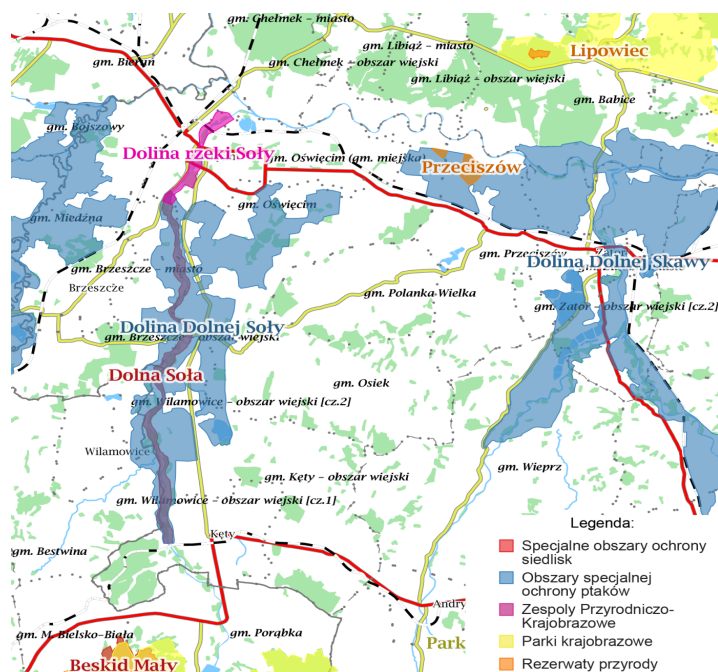

Formy ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej, wymienionych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92 poz. 880 z późn. zm.) na terenie powiatu oświęcimskiego wymieniono w tabeli poniżej.

Tabela 3 Powierzchniowe formy ochrony przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego

<i>L.P.</i>	<i>Nazwa obszaru</i>	<i>Pow. w gran. powiatu [ha]</i>	<i>Forma ochrony/ rok utworzenia</i>	<i>Gmina</i>	<i>Cel ochrony</i>
1	Żaki	11,84	rezerwat przyrody 1959	Oświęcim	Naturalny starodrzew lasu grądowego z dominacją lipy drobnolistnej.
2	Przeciszów	85,13	rezerwat przyrody 1995	Przeciszów	Wielogatunkowy las grądowy z licznymi chronionymi gatunkami flory i fauny.
3	Dolina Rzeki Soły	93,75	zespół przyrodniczo – krajobrazowy 1998	Miasto Oświęcim	Zabezpieczenie bioróżnorodności, zachowania „korytarza” dla migracji cennych gatunków roślin i zwierząt oraz utrwalenie wartości estetycznych krajobrazu naturalnego i zaspokojenie potrzeb w zakresie dydaktyki ekologicznej, wypoczynku i rekreacji.
4	Łęg Błonie	6,00	użytek ekologiczny	Oświęcim	Naturalne łęgi topolowo-wierzbowe, chronione i zagrożone gatunki flory i fauny.
5	Łęg Kamieniec	23,84	użytek ekologiczny	Oświęcim	
6	Łęg Stare Stawy	4,45	użytek ekologiczny	Oświęcim	
7	Łęg za Torami	15,00	użytek ekologiczny	Oświęcim	

Źródło: Rejestr powierzchniowych obszarów chronionych województwa małopolskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie, 2013

Rysunek 4 Obszary chronione na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Łącznie na terenie powiatu oświęcimskiego znajdują się dwa rezerваты przyrody (Żaki, Przeciszów), jeden zespół przyrodniczo – krajobrazowy (Dolina rzeki Soły) oraz pięć użytków ekologicznych.

Największy obszar chroniony położony jest w okolicach Oświęcimia – zespół przyrodniczo – krajobrazowy Dolina rzeki Soły, który zajmuje na terenie powiatu 93,75 ha (łąčna powierzchnia wynosi 143 ha). W jego granicach znajdują się cztery użytki ekologiczne chroniące najlepiej zachowane fragmenty łągów wierzbowo-topolowych: Łęg Stare Stawy (pow. 4,45 ha), Łęg Błonie (pow. 6 ha), Łęg Za Torami (pow. 15 ha) oraz Łęg Kamieniec (pow. 23,84 ha).

Na uwagę zasługują również rezerваты przyrody znajdujące się na terenie powiatu – Żaki, Przeciszów. Pierwszy został utworzony w 1959 roku, jego powierzchnia wynosi 17,52 ha i obejmuje zespół naturalnego lasu grądowego z przewagą starodrzewia lipowego, obrazującego fragment pierwotnego krajobrazu doliny Wisły. Rezerwat Przeciszów zajmuję powierzchnię 85,13 ha. Utworzony został w 1995 roku w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych wielogatunkowego lasu grądowego oraz licznych gatunków chronionych flory i fauny.

W granicach administracyjnych powiatu oświęcimskiego znajdują się specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) oraz obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO), które wyznaczają obszary NATURA 2000 na terenie całego kraju. Należą do nich:

- Stawy w Brzeczczach PLB120009,
- Dolina Dolnej Soły PLB120004,
- Dolna Soła PLH120083,
- Dolina Dolnej Skawy PLB120005.

Stawy w Brzeczczach (kod obszaru PLB120009), obejmujące obszar 3065,9 ha, w tym 1589,7 ha położone w powiecie oświęcimskim, na terenie gminy Brzeszcze (pow. 795,6 ha), oraz na terenie gminy Oświęcim (pow. 794,1 ha). Obszar obejmuje kompleksy stawów

hodowlanych w dolinie górnej Wisły, położone po obu stronach rzeki. Wisła ma tutaj naturalny charakter, meandruje i w jej dolinie znajduje się sporo niewielkich starorzeczy.

Dolina Dolnej Soły (kod obszaru PLB120004), obejmująca obszar 4023,6 ha, w tym: 3733,6 ha położone w powiecie oświęcimskim, na terenie miasta Oświęcim (pow. 43,2 ha), gminy Oświęcim (pow. 1818,3 ha), gminy Brzeszcze (pow. 384,2 ha), miasta Kęty (pow. 71,0 ha), gminy Kęty (pow. 1178,9 ha), gminy Osiek (pow. 238,9 ha). Obszar obejmuje stawy hodowlane, fragment doliny Soły oraz żwirownię użytkowaną w celach rekreacyjnych. Intensywność produkcji ryb na poszczególnych stawach jest różna. Jeden z kompleksów stawów jest mocno zarośnięty szuwarami, pozostałe zaś są zupełnie pozbawione szuwarów. Dolina Soły ma tu charakter naturalnej podgórskiej rzeki, z szerokim kamienistym korytem i fragmentami lasów łęgowych na brzegach.

Dolina Dolnej Skawy (kod obszaru PLB120005), obejmująca obszar 7081,7 ha, w tym 3927,1 ha położone na terenie powiatu oświęcimskiego. Obszar obejmuje największe kompleksy stawów w dolinie górnej Wisły. Stawy położone są ze wszystkich stron Zatora. Prowadzona jest tu intensywna hodowla ryb, ale wiele stawów jest mocno zarośniętych roślinnością wodną. W ostoi znajdują się żwirownie z wyspami zasiedlanymi przez ptaki.

Dolna Soła (PLH120083) obszar obejmuje rzekę Solę na odcinku od mostu drogowego na trasie Kęty – Harszówki Dolne do dolnej granicy Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego wraz z czterema użytkami ekologicznymi znajdującymi się w granicach miasta Oświęcimia. W jej skład wchodzi stawy hodowlane, fragment doliny Soły z polami uprawnymi oraz łąkami. Intensywność produkcji ryb na poszczególnych stawach jest różna. Jeden z kompleksów stawów jest mocno zarośnięty szuwarami, pozostałe zaś są zupełnie pozbawione szuwarów. Dolina Soły ma tu charakter naturalnej podgórskiej rzeki, z szerokim kamienistym korytem i fragmentami lasów łęgowych na brzegach. Na terenie tym pospolicie występuje kumak nizinny, dla którego rozwoju doskonale warunki zapewniają liczne stawy - rozlewiska, ciągnące się wzdłuż rzeki Soły. Kumaki te do rozrodu wykorzystują nie tylko trwałe stanowiska - stawy, ale również doły powyrobiskowe w rzece, czy też zagłębienia wypełnione wodą, będące rozlewiskami rzeki.

Liczba pomników przyrody w powiecie oświęcimskim jest wysoka, w porównaniu z innymi powiatami w obrębie województwa małopolskiego. Poniżej w tabeli zestawiono poszczególne pomniki przyrody ożywionej.

Tabela 4 Liczbowe zestawienie pomników przyrody na terenie powiatu oświęcimskiego

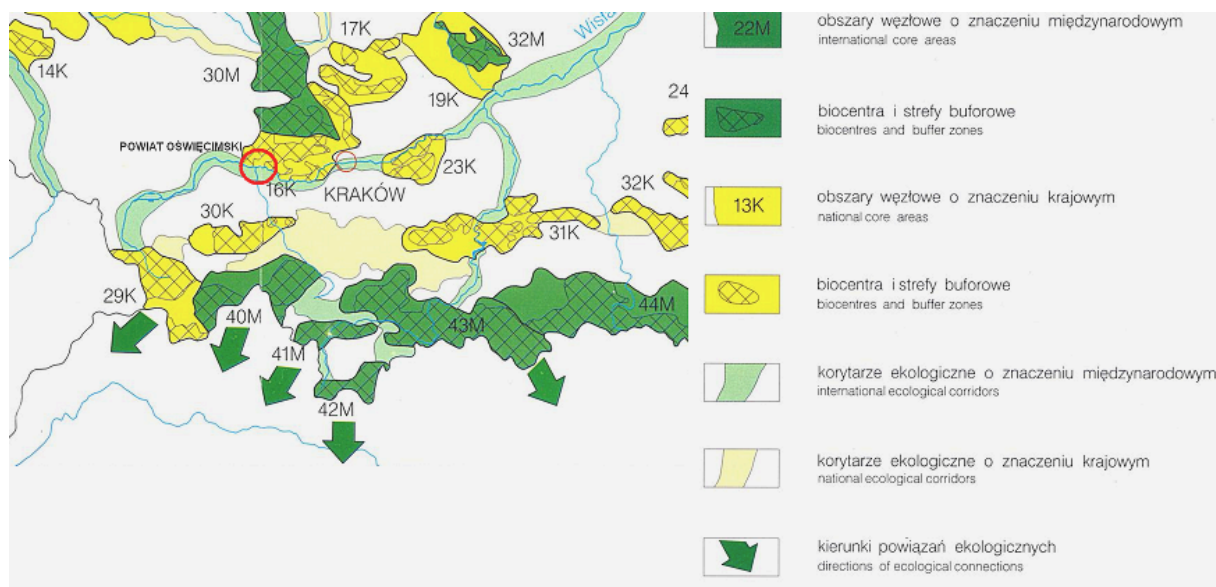
L.P.	Gmina	Pomniki przyrody ożywionej		
		Pojedyncze drzewa	Grupy drzew	Aleje drzew
1	Chelmek	9	5	-
2	Kęty	2	-	2
3	Osiek	8	5	-
4	Oświęcim (gmina wiejska)	10	9	-
5	Polanka Wielka	5	3	-
6	Przeciszów	1	2	-
7	Zator	-	-	1
Razem		35	24	3

Źródło: Rejestr pomników przyrody na terenie województwa małopolskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska, 2013

W granicach powiatu objęto ochroną prawną 62 pomniki przyrody żywej. Wśród nich znajdują się pojedyncze drzewa (35 szt.), grupy drzew (24 grupy) oraz trzy aleje: aleja lipowa przy drogach Zator - Oświęcim i Zator - Piotrowice oraz dwie aleje dębowe w Kętach. W obrębie chronionych drzew przeważają dęby szypułkowe i lipy drobnolistne. Większość tych drzew znajduje się na terenach zabytkowych parków dworskich i pałacowych.

Według koncepcji systemu ECONET przez obszar powiatu, wzdłuż doliny Wisły, przebiega korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym, 26M - Korytarz Górnej Wisły. Do północnej granicy powiatu przylega obszar węzłowy o znaczeniu krajowym, 16K – Obszar Krakowski. Natomiast w niewielkiej odległości od południowej granicy powiatu rozciąga się inny obszar węzłowy o znaczeniu krajowym, 30K - Obszar Beskidu Małego.

Rysunek 5 Sieć ECONET na terenie powiatu oświęcimskiego

Źródło: <http://www.ecnc.org/ecological-network-maps/>

Według systemu CORINE na obszarze powiatu znajdują się trzy ostoje przyrody o znaczeniu europejskim: „Żaki”, „Stawy w Przyrębie i Spytkowicach” oraz „Dolina Skawy”.

4. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ODDZIAŁYWANIEM

4.1 Powietrze atmosferyczne

Ocenę stanu powietrza atmosferycznego przeprowadzono w oparciu o dane z 2012 roku pochodzące z opracowania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie pt.: „Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2012 r.”.

Ocena przeprowadzona jest w wyodrębnionych strefach na terenie województwa małopolskiego. Klasyfikacja stref wykonywana jest co roku na podstawie oceny poziomu substancji w powietrzu, a jej wynikiem jest określenie jednej klasy strefy ze względu na ochronę zdrowia i jednej klasy ze względu na ochronę roślin (z wyjątkiem stref grodzkich). Klasyfikacji stref dokonuje się dla każdego zanieczyszczenia oddzielnie, na podstawie najwyższych stężeń na obszarze każdej strefy, następnie określa się klasę wynikową dla danej strefy.

Zaliczenie strefy do określonej klasy wiąże się z koniecznością podjęcia konkretnych działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub utrzymania jego jakości na niezmiennym poziomie. W tabelach poniżej przedstawiono w skrócie zasady zaliczenia strefy do określonej klasy (A, B, C), które zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na ich obszarze i wiąże się z określonymi wymaganiami, co do działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Podstawę zaliczenia strefy do określonej klasy stanowią wyniki oceny uzyskane na obszarach o najwyższych poziomach stężeń danego zanieczyszczenia w strefie.

Tabela 5 Klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia, uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężenie	Klasa strefy	Wymagane działania
nie przekraczający poziomów dopuszczalnych* i poziomów docelowych	A	brak
powyżej poziomów dopuszczalnych*, lecz nie przekraczający poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji	B	określenie obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych
powyżej poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji* i poziomów docelowych	C	- określenie obszarów przekroczeń wartości dopuszczalnych oraz wartości dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji - opracowanie programu ochrony powietrza POP

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w RMŚ w sprawie dopuszczalnych poziomów.

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, kwiecień 2013

Tabela 6 Klasy stref dla ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego

Poziom stężenie	Klasa strefy
nie przekraczający poziomu celu długoterminowego	D ₁
powyżej poziomu celu długoterminowego	D ₂

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, kwiecień 2013

Ocenę poziomu zanieczyszczeń powietrza w poszczególnych strefach województwa małopolskiego wykonano w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w stałych stacjach

pomiarowych, automatycznych i manualnych oraz stanowiskach pasywnych. Wszystkie stacje pomiarowe funkcjonowały zgodnie z wojewódzkim programem państwowego monitoringu środowiska.

Powiat oświęcimski należy do strefy małopolskiej, na której zlokalizowano 66 punktów monitoringowych. Na terenie powiatu oświęcimskiego brak jest punktów monitoringowych. Najbliżej granicy powiatu położone są punkty w miejscowościach:

- Trzebinia, osiedle ZWM – odległość około 15 km,
- Olkusz, ul. F. Nullo – odległość około 30 km,
- Skawina, osiedle Ogrody – odległość około 30 km,
- Wadowice, osiedle Pod Skarpą – odległość około 15 km,

Strefa małopolska obejmuje obszar 14 784 km², na której zamieszkuje 2 480 906 osób.

Tabela 7 Wykaz stacji monitoringu jakości powietrza w strefie małopolskiej, z których wyniki wykorzystano w ocenie jakości powietrza na terenie powiatu oświęcimskiego

Lokalizacja stacji	SUBSTANCJE GAZOWE					
	C ₆ H ₆	NO ₂	NO _x	SO ₂	CO	O ₃
Trzebinia, osiedle ZWM	-	1	-	1	1	-
Olkusz, ul. F. Nullo	-	1	-	1	1	-
Skawina, osiedle Ogrody	M	1	-	1	-	-
Wadowice, osiedle Pod Skarpą	-	-	-	-	-	-
Lokalizacja stacji	POZOSTAŁE					
	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P
Trzebinia, osiedle ZWM	24	24	24	24	24	24
Olkusz, ul. F. Nullo	1, 24	-	-	-	-	-
Skawina, osiedle Ogrody	1	-	-	-	-	-
Wadowice, osiedle Pod Skarpą	24	-	-	-	-	24

1 – pomiar automatyczny z 1-godzinnym czasem uśrednienia wyników

24 – pomiar manualny, 24-godzinny

M – pomiar metodą pasywną, z 1-miesięcznym czasem uśrednienia wyników

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, kwiecień 2013

Klasyfikacja strefy małopolskiej z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych pod kątem ochrony zdrowia dla:

- NO₂, tlenku węgla, benzenu, ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni), ozonu (dla strefy małopolskiej) określono jako klasę A,
- PM₁₀, benzo(a)piranu, SO₂ określono jako klasę C.

Klasyfikacja strefy małopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin dla:

- SO₂, NO_x, ozonu (dla strefy małopolskiej) określono jako klasę A.

W pobliżu granic powiatu oświęcimskiego wystąpiły w 2012 roku przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych następujących substancji: pyłu zawieszonego PM₁₀, B(a)P w pyłe zawieszonym PM₁₀.

Tabela 8 Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia średnie roczne

Nazwa strefy	Kod strefy	Nazwa stacji	Wartość ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Strefa małopolska	PL1203	Skawina, osiedle Ogrody	54*	S5, S3, S14, S15
		Wadowice, osiedle Pod Skarpą	50*	S5, S14, S15

*poziom dopuszczalny $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, kwiecień 2013

Tabela 9 Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego poziomu PM10 – stężenia 24-godzinne

Nazwa strefy	Kod strefy	Nazwa stacji	Ilość przekroczeń*	Percentyl 90,4 z rocznej serii stężeń 24-godzinnych
Strefa małopolska	PL1203	Olkusz, ul. F. Nullo	78	72
		Skawina, osiedle Ogrody	120	105
		Trzebinia, osiedle ZWM	68	73
		Wadowice, osiedle Pod Skarpą	101	113

* dopuszczana częstość przekroczenia dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym wynosi 35 razy

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, kwiecień 2013

Przyczynami stwierdzonych przekroczeń pyłu PM10 w punktach monitoringowych w pobliżu granic powiatu oświęcimskiego były:

- niekorzystne warunki klimatyczne (S15),
- oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3),
- oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5),
- szczególne lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14).

Tabela 10 Zestawienie przypadków przekroczeń dopuszczalnego benzo(a)piranu - stężenia średnie roczne

Nazwa strefy	Kod strefy	Nazwa stacji	Wartość (ng/m^3)	Przyczyna wystąpienia przekroczenia
Strefa małopolska	PL1203	Wadowice, osiedle Pod Skarpą	13,6	S5, S14, S15
		Trzebinia, osiedle ZWM	4,7	S5, S3, S14, S15

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim, kwiecień 2013

Przyczynami stwierdzonych przekroczeń benzo(a)pirenu w punktach monitoringowych w pobliżu granic powiatu oświęcimskiego były:

- oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni elektrowni zlokalizowanych w pobliżu stacji (S3),
- oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków (S5),
- szczególnie lokalne warunki rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń (S14),
- niekorzystne warunki klimatyczne (S15).

Do opracowania programów ochrony powietrza (POP) zostały zakwalifikowane wszystkie strefy województwa małopolskiego - dla kryterium ochrony zdrowia.

4.2 Wody powierzchniowe i podziemne

W roku 2011 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie prowadził badania wód powierzchniowych zgodnie z zatwierdzonym wieloletnim „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2010-2012” i Aneksu nr 1 do Programu według zapisów obowiązującego wówczas rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. 2009, Nr 81, poz. 685). Rok 2011 był drugim rokiem realizacji 6-letniego cyklu monitoringowego w rozumieniu RDW, a jednocześnie pierwszym rokiem monitoringu diagnostycznego. W 2011 roku na terenie powiatu oświęcimskiego WIOŚ w Krakowie w 2 punktach pomiarowo-kontrolnych (p.p.k.) realizował program monitoringu diagnostycznego, w 3 p.p.k. program monitoringu operacyjnego (w tym badania wód w obszarach chronionych, tj. wody przeznaczonej do zaopatrzenia ludności, do bytowania ryb, do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych, obszary ochrony siedlisk lub gatunków, dla których stan wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie), natomiast nie badano próbek w ramach programu monitoringu badawczego.

Poniżej w tabeli przedstawiono wyniki monitoringu diagnostycznego i operacyjnego w punktach pomiarowo – kontrolnych na terenie powiatu.

Tabela 11 Wyniki monitoringu jakości wód powierzchniowych na terenie powiatu oświęcimskiego

Lp.	Nazwa ocenianej JCW	Kod ocenianej JCW	Kod ppk	Nazwa ppk	Typ abiotyczny	Silnie zmieniona lub sztuczna jcw (T/N)	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych (grupa 3.1 - 3.5)	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (3.6)	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN CHEMICZNY	STAN JCW
JCW OBJĘTE MONITORINGIEM DIAGNOSTYCZNYM													
Zlewnia: Wisła od Przemszy do Dunajca - kod 213													
I	Sola od zbiornika Czaniec do ujścia	PLRW200015213 299	PL01SI501_2181	Sola – Kęty	15	T	I	II	I	I	dobry i powyżej dobrego	dobry	dobry

			PL01SI501_1744	Soła - Oświęcim								
JCW OBJĘTE MONITORINGIEM OPERACYJNYM												
Zlewnia: Wisła od Przemszy do Dunajca - kod 213												
2	Skawa od Kłęczanki bez Kłęczanki do ujścia	PLRW200015213499	PL01SI501_1761	Skawa – Zator	15	T	II	II	I		dobry i powyżej dobrego	
3	Łowiczanka	PLRW200026213492	PL01SI501_1758	Łowiczanka - Podolsze	26	T	III	II	II	I	umiarkowany	zły
4	Wieprzówka od Targaniczanki= bez Targaniczanki do ujścia	PLRW20006213489	PL01SI501_1760	Wieprzówka - Graboszyce	6	T	III	II	II	I	umiarkowany	zły

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa małopolskiego w 2011 roku, WIOŚ w Krakowie 2013

Jakość wód powierzchniowych według monitoringu przeprowadzonego w 2011 roku na terenie powiatu oświęcimskiego przedstawia się następująco:

- dobry i powyżej dobrego stanu/potencjału ekologicznego (I i II klasa) wystąpiła w 2 punktach monitoringu diagnostycznego (Soła) i w 1 punkcie monitoringu operacyjnego (Skawa),
- woda o złym i umiarkowanym stanie/potencjale ekologicznym (III klasa i II klasa) wystąpiła w 2 punktach monitoringu operacyjnego (Łowiczanka, Wieprzówka).

Jak wynika z przytoczonej tabeli, stan czystości rzek powiatu oświęcimskiego – ogólnie nienajlepszy – utrzymuje się od lat. Nie można stwierdzić, by istniała jednoznaczna tendencja poprawy lub pogarszania jakości wód. Na taki stan rzeczy składa się zarówno dopływ

zanieczyszczeń spoza terenu powiatu (Wisła, Skawa, Wieprzówka), jak nierozwiązane problemy gospodarki ściekowej na terenie powiatu – o czym świadczy zwłaszcza stan sanitarny. Sytuację najdobitniej ilustruje stan najczystszej z rzek powiatu – Soły: w 2011 roku (najlepszym dla tej rzeki) o zaliczeniu je do I klasy pod względem fizykochemicznym decydowały stężenia substancji biogenych, a wskaźniki przekroczenia zanieczyszczeń bakteriologicznych dopuszczalnych dla I klasy wynosiły 25-50.

Takie rezultaty badania świadczą o decydującym wpływie zanieczyszczeń pochodzących z sektora komunalnego na jakość wód.

Zanieczyszczenie osadów dennych

Państwowy Instytut Geologiczny prowadzi badania monitoringowe osadów wodnych Wisły i jej dopływów na zlecenie Inspekcji Ochrony Środowiska. W granicach powiatu oświęcimskiego zlokalizowane są dwa punkty pomiarowe: w Oświęcimiu (na Wiśle), Chelмку (na Przemszy). Wyniki badań z ostatnich lat (2009 - 2011) wskazują wyraźnie na znaczne zwiększenie zawartości prawie wszystkich badanych pierwiastków w aluwkach wymienionych rzek:

- Wisła – Oświęcim – wysoka zawartość kadmu 12,4 mg/kg (norma 7,5 mg/kg) i ołowiu 482 mg/kg (norma 200 mg/kg) kwalifikują osady do klasy IV – osady silnie zanieczyszczone,
- Przemsza – Chelmek - wysoka zawartość kadmu 15,4 mg/kg (norma 7,5 mg/kg) i ołowiu 442 mg/kg (norma 200 mg/kg) kwalifikują osady do klasy IV – osady silnie zanieczyszczone,

Tak wysokie zawartości tych metali są związane z górnictwem ołowiowo-cynkowym, zlokalizowanym w bliskim sąsiedztwie (Chrzanów) powiatu oświęcimskiego oraz z działalnością górnośląskich kopalni węgla kamiennego.

Na terenie powiatu oświęcimskiego zlokalizowano w 2012 roku 4 punkty monitoringowe jakości wód podziemnych.

Tabela 12 Charakterystyka sieci monitoringu wód podziemnych na terenie powiatu oświęcimskiego

Nr Monbada*	M	Wody	Stratygrafia	Gmina/Miejscowość	JCWPd
2249	MD	G	Q	gmina miejska Oświęcim	148
2251	MD	G	T	Przeciszów	148
2248	MD	G	NgM	Chelmek/ Bobrek	147
2909	MD	G	Q	Oświęcim/Broszkowice	148

*nr w Monitoringowej Bazie Danych,

M – rodzaj monitoringu: MD – monitoring diagnostyczny, MO- monitoring operacyjny,

Stratygrafia : Q – czwartorzęd, Tr – trzeciorzęd,

W – wody wglębne, G – wody gruntowe, Z – źródła,

JCWPd – jednolita część wód podziemnych,

Źródło: Ocena jakości wód podziemnych w województwie małopolskim w roku 2010, WIOŚ w Krakowie, 2011

Wody podziemne na terenie powiatu oświęcimskiego kwalifikują się do klasy III, które można określić jako wody zadowalające (Miasto Oświęcim, Przeciszów, Chelmek):

- wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów lub słabego oddziaływania antropogenicznego,

- mniejsza część wskaźników jakości wody przekracza wartości dopuszczalne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wody podziemne o IV klasie czystości wystąpiły na terenie gminy Oświęcim w miejscowości Broszkowice. Są to wody podziemne niezadawalającej jakości.

- wartości wskaźników jakości wody są podwyższone w wyniku naturalnych procesów oraz słabego oddziaływania antropogenicznego,
- większość wskaźników jakości wody przekracza wartości dopuszczalne jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

4.3 Ochrona powierzchni ziemi

Badania gleb na obszarze powiatu oświęcimskiego prowadzone są w oparciu o „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Na terenie województwa małopolskiego w ramach monitoringu przebadano 17 próbek gleb z terenów użytkowanych rolniczo, natomiast na terenie powiatu oświęcimskiego badano glebę pobraną w jednym punkcie na obszarze Oświęcimia.

Celem badań jest obserwacja zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych są pobierane próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo - kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Kolejna, czwarta tura Monitoringu przypadła na lata 2010-2012.

Na terenie powiatu oświęcimskiego pobrano jedną próbkę z terenu miasta Oświęcimia, z terenu narażonego na oddziaływanie przemysłowe. Próba pochodziła z 4 kompleksu żyniego bardzo dobrego, były to gleby płowe zakwalifikowane do IIIb klasy bonitacyjnej.

Rysunek 6 Punkty poboru próbek do badań gleb prowadzonych w ramach Monitoringu chemizmu gleb ornych Polski, który stanowi podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. (próbka 347 pobrana z terenu Oświęcimia)

Źródło: Monitoring chemizmu gleb ornych Polski, 2012

Wyniki badań w okresach pięcioletnich wykazały znaczące przekroczenia zawartości dziewięciu węglowodorów aromatycznych, w pozostałych zakresach wyniki nie odbiegały od wartości dopuszczalnych.

Średnia arytmetyczna dla zawartości 9WWA w glebach użytkowanych rolniczo na terenie Polski wg danych za rok 2010 wynosiła 408 $\mu\text{g.kg}^{-1}$. Zawartości 9WWA w poszczególnych punktach badawczych wahały się w granicach 61– 4095 g.kg^{-1} . W 5% gleb zanotowano zanieczyszczenie powyżej 1242 $\mu\text{g.kg}^{-1}$.

Grupa gleb niezanieczyszczonych obejmowała 202 punkty badawcze, podczas gdy do gleb zanieczyszczonych ($\Sigma 9\text{WWA} > 1000 \mu\text{g.kg}^{-1}$) zaliczono 14 punktów, w tym punkt na terenie Oświęcimia. Wszystkie punkty odpowiadają punktom zaliczonym do klasy 3 (gleby zanieczyszczone) wg klasyfikacji IUNG.⁶

Wyniki badań pobrane próby nie reprezentują stanu gleb na terenie powiatu, pokazują jednak jak wygląda stan gleb w bliskiej odległości od zakładów chemicznych oraz wśród koncentracji ruchu komunikacyjnego. Stan gleb na terenie Oświęcimia pokazuje jak zanieczyszczone są gleby powiatu w najbardziej zurbanizowanych i najbardziej uprzemysłowionych miejscach. Można przypuszczać że pozostały obszar powiatu pokrywają gleby o mniejszych wartościach zanieczyszczeń i metali ciężkich.

4.4 Hałas

W 2010 roku przeprowadzono okresowe pomiary hałasu na drogach wojewódzkich. Badaniami zostały objęte punkty położone na drogach DW948, DW949, oraz DW 933. Badania przeprowadzono w Kętach, w Osieku i w Broszkowicach. Wyniki pomiarów wskazywały na przekroczenie dopuszczalnych poziomów dźwięku zarówno w porze dziennej i porze nocnej i wynosiły odpowiednio dla Kęt 69,5 dB w dzień i 65,5 dB w nocy, dla Osieka 66,0 dB w dzień i 59,6 dB w nocy, oraz dla Broszkowic 69,9 dB w dzień i 64,1 dB w nocy.⁷

W 2011 roku na terenie powiatu oświęcimskiego Zarząd Dróg Wojewódzkich zlecił wykonanie map akustycznych na drogach o natężeniu ruchu większym niż 3 000 000 pojazdów rocznie, co odpowiada dziennemu natężeniu równemu 8.219 pojazdów na dobę. Analiza wyników Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR) przeprowadzonego w roku 2010 wskazała, że na obszarze powiatu oświęcimskiego warunek ruchowy, wskazujący na konieczność wykonania map akustycznych, spełniają odcinki trzech dróg wojewódzkich:

- DW nr 780 od kilometra 49+335 do kilometra 54+627, (Chełmek – przejście),
- DW nr 948 od kilometra 0+000 do kilometra 16+154, (Oświęcim – Łęki, Łęki – Kęty),
- DW nr 933 od kilometra 63+152 do kilometra 83+491 (granica województwa – Brzeszcze, Brzeszcze- przejście, Brzeszcze – Oświęcim, Oświęcim – Libiąż).

Na tych drogach badano poziom ruchu oraz w jednym punkcie na drodze DW948 dokonano badań poziomu hałasu. Wyniku wynosiły 71,7dB, co także przewyższa wartości dopuszczalne.⁸

W 2011 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad zleciła wykonanie map akustycznych obejmujących drogi krajowe na terenie województwa małopolskiego. Badaniami zostało objętych 87 odcinków dróg w tym 8 odcinków na terenie powiatu oświęcimskiego. Były to drogi:

⁶ *Monitoring chemizmu gleb Polski, 2012*

⁷ *Okresowy pomiar hałasu 2010 na drogach województwa Małopolskiego, EQM System i Środowisko/COWI Polska Sp. z o.o., 2010*

⁸ *Mapa akustyczna dla odcinków dróg wojewódzkich powiatu oświęcimskiego o natężeniu ruchu powyżej 3.000.000 pojazdów rocznie opracowana dla potrzeb państwowego monitoringu środowiska, EKKOM Sp. z o.o. 2011*

- DK52 Kęty (przejście),
- DK 52 Kęty – Andrychów,
- DK 52 Andrychów (przejście)
- DK 44 Przeciszów – Zator,
- DK 44 Oświęcim (przejście),
- DK 44 Oświęcim – Przeciszów,
- DK 44 granica województwa – Oświęcim,
- DK 28 Zator – Wadowice.

Wyniki opracowanych map akustycznych dały podstawę stwierdzenia, iż około 1,8 tys. mieszkańców powiatu oświęcimskiego żyje w złym i bardzo złym środowisku akustycznym, powodowanym przez hałas dróg krajowych.

Przeprowadzone analizy pokazały, że w latach 2005-2010 natężenie ruchu pojazdów w przypadku dróg krajowych na terenie województwa małopolskiego wzrosło średnio o 25%. Stwierdzono, że odpowiada to za wzrost poziom hałasu samochodowego o ok. 1 dB. Zwiększył się także średni zasięg hałasu na terenie województwa i wzrósł średnio o ok. 18 %.⁹

Rosnąca liczba samochodów na drogach wewnętrznych i tranzytowych powiatu oświęcimskiego bez wątpienia powoduje pogorszenie klimatu akustycznego wzdłuż szlaków komunikacyjnych. Na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z ciągami komunikacyjnymi obserwuje się zanikanie tzw. „ciszy nocnej”. Według „Stanu Środowiska w województwie Małopolskim w 2011 roku” na przestrzeni 5 lat liczba pojazdów samochodowych w województwie małopolskim wzrosła prawie o 1/4 uzyskując wynik niespełna 2 mln pojazdów,

W związku z tym bardzo ważnym elementem działań w tym przypadku jest właściwe planowanie przestrzenne, które powinno polegać przede wszystkim na zakazie lokalizacji budynków podlegających ochronie akustycznej na terenach, które znajdują się w zasięgach oddziaływania hałasu o poziomie przekraczającym wartości dopuszczalne. Działania te powinny być skoordynowane i finansowane przede wszystkim ze środków Zarządcy drogi – Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Zarządu Dróg Wojewódzkich jak i jednostek samorządów terytorialnych oraz organizacji pozarządowych, których statut określa prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska.

Program Państwowego Monitoringu Środowiska w ramach sieci regionalnej (wojewódzkiej) przewiduje badania hałasu emitowanego z dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych – w miejscach o szczególnym zagrożeniu (węzły drogowe, drogi tranzytowe przebiegające w pobliżu zabudowy mieszkaniowej).

Zgodnie z wyżej wymienionym programem badania hałasu komunikacyjnego prowadzone są kontrole i badania w stałych punktach, w cyklu pięcioletnim, wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych województwa małopolskiego. Nie mniej jednak w ostatnich latach badania te nie obejmowały powiatu oświęcimskiego.

Przeprowadzone badania akustyczne realizowane przez WIOŚ w Krakowie na terenie województwa małopolskiego rokrocznie wykazują negatywny wpływ klimatu akustycznego na zabudowę mieszkaniową w bezpośrednim sąsiedztwie ciągów komunikacji drogowej przebiegających przez strukturę urbanistyczną badanych miast. Na podstawie dokonanej analizy akustycznej należy uznać obecny stan warunków akustycznych za negatywny, co wymaga działań ograniczających ich oddziaływanie akustyczne.

⁹ Mapa akustyczna dróg krajowych na terenie województwa małopolskiego (zadanie 6), Obszar powiatu oświęcimskiego, sierpień 2012

W 2011 roku pomiary hałasu drogowego przeprowadzono łącznie w 15 punktach w województwie, na terenie powiatu krakowskiego, wadowickiego, nowosądeckiego, limanowskiego, tatrzańskiego, proszowickiego, tarnowskiego, brzeskiego i dąbrowskiego.

Jak wynika z przeprowadzonych badań, we wszystkich przekrojach pomiarowych wystąpiły przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zarówno w porze dziennej, jak i nocnej. W stosunku do lat wcześniejszych w 2011 roku nie zaobserwowano poprawy jakości środowiska akustycznego w otoczeniu stacji. Przekroczenia mierzonego hałasu sięgały 11 dB. Średnie przekroczenia wynosiły 7-9 dB.

Problem zagrożenia emisją hałasu powinien być istotnym elementem planowania przestrzennego w opracowywaniu lub wprowadzaniu zmian do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Przeciwdziałanie hałasowi komunikacyjnemu jest działaniem długookresowym rozłożonym na lata. Typowym sposobem ochrony przed hałasem jest stosowanie ekranów akustycznych.

W latach 2009-2012 na terenie województwa małopolskiego w określonych miejscach dróg krajowych i autostrad wybudowano ekrany akustyczne o łącznej długości 4 km za kwotę prawie 40 mln złotych.

4.4 Gospodarka odpadami

Na terenie powiatu oświęcimskiego źródłami wytwarzanych odpadów są:

- gospodarstwa domowe, w których powstają także odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne
- obiekty infrastruktury społecznej i komunalnej
- obszary ogrodów, parków, cmentarzy, targowisk
- ulice i place
- przedsiębiorstwa i firmy prowadzące działalność gospodarczą.

Ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, wskaźnik ich nagromadzenia, jak również ich struktura oraz skład są uzależnione od różnych uwarunkowań lokalnych. Należy do nich: poziom rozwoju gospodarczego obszaru, zamożność społeczeństwa, rodzaj zabudowy mieszkalnej, sposób gospodarowania zasobami, przyzwyczajenia w konsumpcji dóbr materialnych, a także cechy charakterologiczne mieszkańców i ich podatność na edukację ekologiczną. Największy wpływ na ilość i skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych w danej społeczności mają pojedyncze decyzje zapadające w trakcie zakupów poszczególnych towarów i wyboru rodzaju opakowania.

Do celów niniejszego opracowania wykorzystano dane pochodzące z gmin powiatu oświęcimskiego zamieszczone w rocznych sprawozdaniach z gospodarowania odpadami (wg stanu na 31 grudnia 2012 rok), oraz dane dotyczące zarówno odpadów komunalnych jak i przemysłowych dostępne w Wojewódzkim Systemie Odpadowym.

Gospodarka odpadami w powiecie oświęcimskim jest oparta na zasadach Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami przyjętego przez Sejmik Województwa Małopolskiego uchwałą Nr XXV/397/12 z dnia 2 lipca 2012 r. którego celem jest określenie systemu gospodarki odpadami zgodnego z Krajowym planem gospodarki odpadami 2014 oraz wymaganiami aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Dokument zawiera uzasadnienie oraz podsumowanie, o którym mowa w art. 43 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz.1227 z późn. zm.). Dokument jest zgodny z aktualnymi przepisami prawa oraz z KPGO 2014 i przedstawia podział województwa na regiony gospodarowania odpadami.

Główne cele strategiczne wynikające z KPGO 2014 to:

- uniezależnienie wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- utworzenie i uruchomienie bazy danych o produktach, opakowaniach i gospodarce odpadami (BDO)

Kpgo formułuje również dodatkowe cele szczegółowe dla poszczególnych grup odpadów. W przypadku odpadów komunalnych są to:

- objęcie systemem zbiórki odpadów komunalnych 100% mieszkańców, najpóźniej do 2015 r.,
- objęcie 100% mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, najpóźniej do 2015 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, aby nie było składowanych:
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do poziomu maks. 60% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- przygotowanie do ponownego wykorzystania i recykling materiałów odpadowych, przynajmniej takich jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych i w miarę możliwości odpadów innego pochodzenia podobnych do odpadów z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich masy do 2020 roku.

Według PGOWM powiat oświęcimski należy do zachodniego regionu gospodarki odpadami dla którego regionalnymi instalacjami są:

- Instalacja do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowana na Składowisku Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. Oświęcim, ul. Nadwiślańska 36 o maksymalnej mocy przerobowej 30 tys. Mg/rok,
- Instalacja do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowana w Zakładzie Gospodarki Komunalnej „Bolesław” sp. z o.o., ul. Osadowa 1 32 - 329 Bolesław o maksymalnej mocy przerobowej 40 tys. Mg/rok,
- Instalacja do mechaniczno - biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych zlokalizowana w Miejskim Przedsiębiorstwie Oczyszczania Sp. z o.o. w Krakowie, ul. Krzemieniecka 40, o maksymalnej mocy przerobowej 62 tys. Mg/rok,
- Instalacja do mechaniczno - biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych zlokalizowana w Brzeszczach, ul. Graniczna 48, zarządzana przez Agencję Komunalną Sp. z o.o. w Brzeszczach, o maksymalnej mocy przerobowej 30 tys. Mg/rok,
- Instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych zlokalizowana w Krakowie, ul. Półanki 64, zarządzana przez Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Van Gansewinkel Kraków Spółka z o.o., Kraków, ul. Półanki 64, o maksymalnej mocy przerobowej 128 tys. Mg/rok.

4.5 Promieniowanie niejonizujące

Podstawowym elementem ochrony przed polami elektromagnetycznymi jest informacja o występujących poziomach pól. Zniesiony został obowiązek posiadania pozwolenia na emitowanie pól elektromagnetycznych, jednak nałożono obowiązek zgłoszenia instalacji oraz wykonania pomiarów natężenia pól elektromagnetycznych na prowadzących instalacje i użytkowników urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne. Pomiary należy przeprowadzać bezpośrednio po rozpoczęciu użytkowania instalacji lub urządzenia i każdorazowo w przypadku zmiany warunków pracy urządzenia.

Od 2008 r. Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi monitoring pól elektromagnetycznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221 poz. 1645).

Na terenie województwa małopolskiego w 2009 roku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie kontynuował rozpoczęty w 2008 roku 3 letni cykl pomiarowy poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. W roku 2009 wykonano 15 pomiarów w miastach powyżej 50 tysięcy mieszkańców, 15 pomiarów w mniejszych miastach, w tym na terenie Brzeszcz. Wyniki w Brzeszczach wskazały 0,35 V/m, oznacza to, iż wykazały, że średnia zmierzona wartość natężenia pola elektrycznego nie przekroczyła wartości dopuszczalnej, która wynosi 7 V/m

W 2010 roku na obszarze województwa małopolskiego wykonano pomiary poziomów pól elektromagnetycznych na terenie:

- 15 miast zamieszkiwanych przez powyżej 50 tys. mieszkańców,
- 15 miast zamieszkiwanych przez poniżej 50 tys. mieszkańców,
- 15 miejscowości wiejskich.

Wśród 45 punktów zlokalizowanych na terenie województwa małopolskiego znalazł się jeden punkt położony na obszarze powiatu oświęcimskiego, była to miejscowość wiejska Polanka Wielka. Wyniki pomiarów wskazywały natężenie pól elektromagnetycznych na poziomie 0.18 V/m.

W 2011 roku rozpoczęto kolejny 3 letni cykl badań monitoringowych pól elektromagnetycznych. Badania na terenie województwa małopolskiego objęły także 45 punktów w tym miasta powyżej 50 tys. mieszkańców, miasta poniżej 50 tys. mieszkańców oraz miejscowości wiejskie w równej ilości. Pomiary na terenie powiatu oświęcimskiego wykonano w Oświęcimiu (0,02 V/m) oraz w Kętach (0,35 V/m). Żaden pomiar nie wskazywał na przekroczenie dopuszczalnych poziomów promieniowania elektromagnetycznego, który wynosi 7 V/m.

Podsumowanie

Po analizie istniejącego stanu środowiska możliwe jest wskazanie problemów środowiskowych występujących w poszczególnych sektorach. Zidentyfikowane problemy zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 13 Ocena stanu środowiska powiatu wskazuje następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

<i>Powietrze atmosferyczne</i>	<i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	<i>Hałas</i>
<i>pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony oraz benzo(alfa)piren przy szlakach komunikacyjnych,</i>	<i>nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na części obszarów wiejskich,</i>	
<i>oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni elektrowni zlokalizowanych w pobliżu punktów pomiarowych</i>	<i>niski stopień oczyszczania ścieków, niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rzek płynących przez teren powiatu,</i>	<i>ciągły wzrost natężenia ruchu samochodowego i powolny rozwój infrastruktury drogowej w stosunku do przybywającej liczby samochodów,</i>
<i>oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków</i>	<i>pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych,</i>	<i>postępujący proces degradacji obszarów „cichych”,</i>
<i>brak obszarowych programów ograniczenia niskiej emisji na terenie gmin należących do powiatu oświęcimskiego</i>	<i>brak racjonalnego gospodarowania wodą w gospodarce komunalnej oraz brak racjonalizacji gospodarki wodnej w sektorze przemysłowym oraz wodochłonność procesów produkcyjnych,</i>	<i>nieuwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwarunkowań związanych z ochroną przed hałasem</i>
<i>niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym</i>	<i>brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi, w szczególności na terenach wiejskich</i>	

Źródło: opracowanie własne

5 OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Istotnym elementem określenia, analizy i oceny potencjalnych negatywnych oddziaływań na poszczególne aspekty środowiskowe, jest tzw. „opcja zerowa”, czyli prognoza w jakim kierunku zmieniałoby się środowisko w przypadku braku realizacji planowanych zadań.

Często mylnie przyjmuje się, że niepodjęcie działań, ma charakter próśrodkowy. Tymczasem są sytuacje, gdy planowane działania pozwalają na porządkowanie struktur i procesów, a osiągnięte efekty pośrednio niosą korzyści także środowiskowe.

Przewiduje się, że brak realizacji postanowień aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” spowodowałby następujące skutki:

pozytywne dla środowiska i mieszkańców	negatywne dla środowiska i mieszkańców
- Ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia wód i gleb oraz czasowych uciążliwości akustycznych w czasie prac polegających na budowie sieci kanalizacyjnej czy remontach dróg, - Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania walorów przyrodniczych polegającego na penetracji terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów Natura 2000.	- Brak zainteresowania powiatem oświęcimskim i jego walorami przyrodniczymi z powodu braku informacji turystycznej, - Brak jednoznacznych i aktualnych badań gleb, - Brak działań zmierzających do ochrony lasu co wiąże się z narażeniem na pożary, zagrożeniem upraw leśnych zwierzną leśną oraz zwiększeniem ryzyka pojawienia się dużej populacji szkodników, - Wzrost niekorzystnych oddziaływań wynikających z intensywnego ruchu komunikacyjnego, - Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych ściekami z powodu słabo rozwiniętej infrastruktury sieci kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków, - Brak realizacji obowiązujących przepisów o utrzymaniu czystości i porządku, - Pogorszenie się stanu powietrza z powodu coraz większego zużycia paliw nieekologicznych, co wiąże się z brakiem działań termomodernizacyjnych, - Zwiększenie emisji zanieczyszczeń i poziomu hałasu z powodu braku modernizacji i remontów dróg, - Niskie wykorzystanie energii odnawialnej w bilansie energetycznym, co powoduje zwiększenie zanieczyszczeń powietrza, - Brak lub niski poziom edukacji ekologicznej dzieci i młodzieży, a także dorosłej części społeczeństwa powiatu.

Źródło: opracowanie własne

Analiza powyższych skutków braku realizacji aktualizacji „Programu...” prowadzi do wniosku, iż niezrealizowanie dokumentu wywołać może zarówno skutki pozytywne jak i negatywne. Niemniej na dwanaście głównych i ogólnie sformułowanych skutków wymienionych powyżej, jedynie tylko dwa są pozytywne. Należy podkreślić, iż najważniejsze i najgłębsze skutki mogą wystąpić w sferze ekologicznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do walorów ekologicznych powiatu oświęcimskiego (budowa sieci kanalizacji, modernizacja sieci wodociągowej,

termomodernizacje budynków, modernizacji dróg) może doprowadzić do ogólnego pogorszenia się stanu środowiska przyrodniczego.

Istotne są jednak postawy społeczne i realizowana w całym okresie programowania szeroko pojęta edukacja ekologiczna mająca na celu stałe podnoszenie świadomości zarówno dzieci i dorosłych. Wynika to z faktu, iż wśród społeczeństw gorzej wykształconych powszechnie akceptowane są postawy antyekologiczne (dewastacja zasobów przyrody, brak oszczędzania wody, segregacji odpadów), a brak perspektyw na polepszenie lub zmianę sytuacji będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Można przypuszczać jednak, iż zaniechanie realizacji działań związanych z rozbudową sieci wodociągowej oraz rozbudową sieci kanalizacyjnej, przebudową i modernizacjami układu komunikacyjnego powiatu oświęcimskiego, a także z termomodernizacją budynków spowoduje brak dodatkowych emisji zanieczyszczeń do środowiska, a tym samym pogorszenia jego jakości.

Działania negatywne występować będą głównie w czasie realizacji inwestycji, będą to oddziaływania krótkookresowe i nie długofalowe, nie pozostawiające po sobie długotrwałych efektów. Po zrealizowaniu inwestycji oddziaływanie będą pozytywne w postaci braku zrzutu nieoczyszczonych ścieków do rowów i potoków, zmniejszeniem zanieczyszczeń emitowanych do powietrza w skutek płynniejszego ruchu pojazdów samochodowych. Z drugiej strony istotnym jest poprawa dostępności komunikacyjnej regionu oraz ochrony środowiska, co będzie warunkować rozwój gospodarczy.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant doprowadzenia do realizacji celów krótko i długoterminowych zapisanych w aktualizacji „Programu...”.

Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów, w tym atrakcyjnych przyrodniczo oraz ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza panująca w Polsce nie pozwoli na uniknięcie konfliktowych aspektów rozwoju poszczególnych sfer życia. Należy zatem wcześniej opracować takie plany działań, które umożliwią rozwój powiatu oświęcimskiego przy jednoczesnym zachowaniu równowagi ekologicznej.

Istotnym elementem jest także wyznaczenie dogodnych lokalizacji planowanych inwestycji zarówno pod względem środowiskowym, przyrodniczym i społecznym, co ma ogromne znaczenie przede wszystkim dla działań związanych z budową nowych dróg, oczyszczalni ścieków, budową sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej. Na etapie opracowywania niniejszej prognozy nie ma możliwości oceny oddziaływania na środowisko wszystkich inwestycji ze względu to iż zadania realizowane w latach 2015-2020 nie mają konkretnych planów realizacyjnych i lokalizacyjnych, będzie to możliwe po ustaleniu zakresów inwestycji i ich szczegółowych lokalizacji. Nie zmienia to faktu iż inwestycje te muszą być zgodne z aktualnie obowiązującymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych gmin na terenie których realizowane będą inwestycje.

Na aktualnym etapie istnieje możliwość oceny możliwych oddziaływań dla inwestycji, które mają konkretne plany realizacyjne wraz konkretnymi lokalizacjami i opracowanymi dokumentacjami.

Tabela 14 Przewidywane negatywne i pozytywne skutki braku realizacji postanowień aktualizacji „Programu...”

Elementy środowiska	Cele zapisane z projekcie „Programu ...”	Skutki o charakterze pozytywnym	Skutki o charakterze negatywnym
Różnorodność biologiczna	Ochrona przyrody ze szczególnym uwzględnieniem obszarów NATURA 2000.	Zmniejszenie zagrożenia spowodowanego intensyfikacją wykorzystania walorów przyrodniczych polegającego na penetracji terenów cennych przyrodniczo, w tym obszarów zaliczonych do sieci Natura 2000.	Brak informowania społeczeństwa o ekologicznych walorach florystycznie – faunistycznych powiatu, w wyniku czego nastąpi wzrost zachowań patologicznych społeczeństwa polegających na grabieżach, dewastacjach, zaśmiecaniu terenów przyrodniczych i leśnych.
	Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin.		Brak restytucji rzadkich gatunków roślin i zwierząt następstwem czego będzie ubożenie fauny i flory.
	Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.		Ubożenie roślinności z powodu zanieczyszczenia wód i gleby ściekami nieoczyszczonymi oraz z powodu zanieczyszczenia powietrza.
	Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą.		Zanieczyszczenie terenów odpadami co spowoduje zagrożenia dla roślinności i dla wolno żyjących zwierząt.
	Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii. Edukacja ekologiczna.		Zagrożenie dla ludności spowodowane brakiem działań przeciwpowodziowych.
Ludzie	Ochrona przyrody ze szczególnym uwzględnieniem obszarów NATURA 2000.	Czasowe uciążliwości związane z hałasem w trakcie realizacji prac związanych z budową kanalizacji sanitarnej czy remontami dróg.	Slaba informacja turystyczna o regionie. Slaba informacja o powiecie i jego walorach przyrodniczych, inwestycyjnych, a także edukacyjnych.
	Ochrona powierzchni ziemi i zasobów kopalin. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.		Brak informacji o możliwych zagrożeniach budowlanych (osuwiskowych). Degradacja lasów objawiająca się m.in. nielegalnym gromadzeniem śmieci.

	Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą. Edukacja ekologiczna.		Niska jakość dróg, słaby dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej. Utrudnienie dostępu do edukacji ekologicznej i kształtowaniu pozytywnych postaw wobec środowiska przyrodniczego.
Zwierzęta i rośliny	Edukacja ekologiczna. Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą. Ochrona powietrza. Ochrona przed hałasem.	Zmniejszenie zagrożenia związanego z niszczeniem siedlisk w trakcie działań związanych z budową sieci kanalizacyjnej, wodociągowej czy drogowej.	Brak edukacji ekologicznej dla dzieci i młodzieży nt. walorów florystycznych i faunistycznych powiatu. Brak informacji i edukacji turystycznej w regionie. Brak nowych terenów zieleni miejskiej/gminnej podnoszącej jakość życia mieszkańców, w tym zieleni izolacyjnej. Słaba jakość dróg w powiecie, utrudniona komunikacja regionalna i wewnętrzna powiatowa. Mały dostęp mieszkańców do sieci kanalizacji sanitarnej.
Wody, zasoby naturalne	Gospodarka wodno – ściekowa ochrona przed powodzią i suszą. Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii.	Zmniejszenie zagrożenia powstającego w trakcie działań związanych z budową sieci kanalizacyjnej, wodociągowej czy drogowej	Wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszonego tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej. Niska jakość wód i zanieczyszczenie gleb na terenie powiatu z powodu zanieczyszczenia odpadami nielegalnie lokowanymi w rowach i zagajnikach. Niska jakość infrastruktury komunikacyjnej w regionie. Zwiększenie ilości spalania niskiej jakości paliw.
Powietrze	Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii. Ochrona przyrody ze szczególnym uwzględnieniem	Brak dodatkowych zanieczyszczeń powietrza i wody powstających w wyniku zwiększonej ilości turystów. Niezwiększające się zanieczyszczenie powietrza w wyniku pojawiającej się w	Wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza spowodowany brakiem działań zmierzających do likwidacji lub ograniczenia źródeł emisji, w tym zwłaszcza dotyczy to zagadnień tzw. niskiej emisji oraz z powodu braku działań termomodernizacyjnych. Wzrost emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych spowodowany niską

	obszarów NATURA 2000.	sezonie większej ilości pojazdów	jakością dróg i długim czasem podróży
Powierzchnia ziemi, krajobraz	Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii. Edukacja ekologiczna. Gospodarka wodno – ściekowa.	Brak zmiany krajobrazu w wyniku inwestycji polegających na budowie nowych odcinków dróg.	Brak dostatecznych działań edukacyjnych będących przyczyną degradacji terenów atrakcyjnych przyrodniczo objawiająca się m.in. nielegalnym gromadzeniem śmieci. Wzrost ilości ścieków nieczyszczonych odprowadzanych bezpośrednio do rzek i gleby będący wynikiem zmniejszającego się tempa rozwoju infrastruktury ochrony środowiska, w tym szczególnie kanalizacji sanitarnej. Wzrost zanieczyszczenia powietrza spowodowany przedłużającym się czasem podróży, co wpłynie na ubożenie roślinności a tym samym zmianę krajobrazu
Klimat	Ochrona powietrza. Odnawialne źródła energii. Edukacja ekologiczna.	Zmniejszona antropopresja przy braku rozwoju turystyki. Brak zwiększenia ruchu samochodowego nie przyczyni się do zwiększenia zagrożenia dla stanu powietrza	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w temacie ochrony klimatu. Pogorszenie warunków życia (szczególnie na obszarze miast) negatywne oddziaływanie centrum Oświęcimia, Brzeszcz, Kęt, Chelmska na ogólne warunki mikroklimatyczne z powodu zanieczyszczenia powietrza. Pogarszanie się warunków, zwłaszcza w okresie letnim, spowodowane większym ruchem komunikacyjnym, co w konsekwencji przyczyni się do pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców.
Zabytki	Edukacja ekologiczna.	Brak rozwoju turystycznego przyczyni się do niższej presji na zabytki i ich niszczenie (brak dodatkowych ilości odpadów, dodatkowego ruchu komunikacyjnego).	Brak promocji turystycznej powiatu.
Dobra materialne	Edukacja ekologiczna.	Brak rozwoju turystycznego przyczyni się do lepszego zachowania dziedzictwa kulturalnego (brak dodatkowych ilości odpadów, dodatkowego ruchu komunikacyjnego).	Brak świadomości dotyczącej dbałości o dziedzictwo powiatu oświęcimskiego Ubożenie dóbr w wyniku braku ich promocji, a także edukacji w tym zakresie.

Źródło: opracowanie własne

Realizacja celów zapisanych w aktualizacji „Programu...” wraz z uwzględnieniem uwag zapisanych na końcu niniejszej Prognozy doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców powiatu oświęcimskiego.

Wśród aspektów niosących zagrożenia wystąpienia sytuacji niekorzystnych z punktu widzenia oddziaływań na środowisko, można zaliczyć przede wszystkim działania inwestycyjne takie jak budowa sieci kanalizacji sanitarnej, budowa sieci wodociągowej czy budowa nowych i modernizacja istniejących dróg, co może przyczynić się czasowo w trakcie realizacji w/w inwestycji do zwiększonej presji na środowisko. Planowanie tego rodzaju inwestycji poprzedzone jest zawsze ustaleniem zgodności tych działań z Planami Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych gmin na terenie których zaplanowane są te inwestycje.

Dlatego realizacja inwestycji, której funkcjonowanie niesłoby ze sobą negatywny wpływ w długiej perspektywie czasowej będzie poprzedzona szerokimi konsultacjami i uzgodnieniami z organizacjami ekologicznymi, a także jednostkami nadzorującymi w celu wyboru lokalizacji i sposobu realizacji, które nie przyczynią się do zagrożenia dla terenów cennych przyrodniczo.

W aktualizacji „Programu...” nie zaplanowano działań, które mogłyby w sposób długotrwały, nieodwracalny negatywnie oddziaływać na środowisko.

W wyniku realizacji zdecydowanej większości zadań zaproponowanych z projekcie aktualizacji „Programu...” podkreśla się realne bardzo wysokie korzyści przede wszystkim ekologiczne, a także poza-przyrodnicze - społeczne i gospodarcze.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w projekcie aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”.

Realizacja niektórych przedsięwzięć inwestycyjnych może powodować znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 (także na jego integralność), na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat i zasoby naturalne, a także zabytki i dobra materialne. Stopień i zakres oddziaływania zależą będzie przede wszystkim od lokalizacji danego przedsięwzięcia, czy będzie ono realizowane na terenach zurbanizowanych, obszarach użytkowanych rolniczo lub też na obszarach cennych przyrodniczo i chronionych, gdzie negatywny zakres oddziaływania może być największy.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w aktualizacji „Programu...” przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach „Programu...” wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227z późn. zm.) w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe będzie określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokona się przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy. Jak wynika z przeprowadzonej w rozdziale 5 niniejszej prognozy analizy i oceny potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji postanowień projektu aktualizacji „Programu...” a także analizy wariantowej zawartej w rozdziale 7 (wariant podstawowy oraz wariant 0), odstępienie od realizacji zawartych w dokumencie rozwiązań w efekcie końcowym byłoby znacznie gorsze niż wystąpienie ewentualnych znaczących oddziaływań. Mając powyższe na uwadze, poniżej, w odniesieniu do zadań (sformułowanych w zakresie poszczególnych celów) wymienionych w aktualizacji „Programu...” scharakteryzowano typowe oddziaływania i ich ewentualne skutki dla środowiska związane z realizacją najistotniejszych zadań mogących mieć wpływ na środowisko. Z analizy wyłączono cele i zadania o charakterze systemowym, jako że ich realizacja w sposób bezpośredni nie wpisuje się w realizację zadań dotyczących poszczególnych sektorów środowiska przyrodniczego.

Tabela 15 Przewidywane znaczące oddziaływania zagadnienia i aspekty środowiska

Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska													
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wodę	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobra materialne
		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+/0	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Cele i zadania zapisane w projekcie aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”	CEL STRATEGICZNY:												
	1.OCHRONA DZIEDZICTWA PRZYRODNICZEGO												
	1.1 OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU												
	Utrzymanie i rozwój terenów zieleni na obszarach zurbanizowanych powiatu oświęcimskiego												
	Przebudowa i częściowa wymiana składu gatunkowego zadrzewień przydrożnych wzdłuż odcinków dróg, nowe nasadzenia zieleni wysokiej, prace pielęgnacyjne - konserwacyjne zieleni przydrożnej												
	Ochrona dolin rzecznych a także potoków i mniejszych cieków wodnych, jako korytarzy migracyjnych zwierząt												
	Objęcie ochroną prawną obszarów i obiektów najbardziej wartościowych przyrodniczo												
	Utrzymanie walorów i funkcji obszarów oraz obiektów objętych ochroną prawną												
	Inwentaryzacja przyrodnicza przeprowadzona na terenie gmin powiatu oświęcimskiego												
	Wykonywanie zabiegów ochrony czynnej wybranych gatunków fauny, flory, zbiorowisk roślinnych; idea włączenia szkół, jako społecznych opiekunów nad pomnikami przyrody												
	Zachowanie i przywrócenie siedlisk roślin i zwierząt oraz zapobieganie ich fragmentacji												
	Wyznaczenie i ochrona korytarzy ekologicznych w planach												

67

86

¹⁰ Program ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły

70

71

3. DALSZA POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA I BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO NA OBSZARZE POWATU OŚWIĘCIMSKEGO													
3.5 SUBSTANCJE CHEMICZNE I POWAŻNE AWARIE													
<i>Ewidencja źródeł poważnych awarii przemysłowych</i>													
<i>Doskonalenie technologii produkcji ograniczającej ryzyko wystąpienia awarii</i>													
<i>Aktualizacja tras optymalnego przewozu</i>													
<i>Doposażenie Jednostek Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt</i>													
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne

*Ze względu na dużą ilość projektów w zakresie każdego celu strategicznego w niniejszej tabeli znalazły się projekty, które w najistotniejszy sposób oddziałują na poszczególne elementy środowiska.

Oznaczenia:

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,

(+/-) - realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(N) – brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków – są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań,

Realizacja zadań zapisanych w zakresie celu strategicznego **„Ochrona przyrody i krajobrazu”** nie będzie powodować żadnych negatywnych oddziaływań na obszary objęte siecią Natura 2000. Działania i zadania zaplanowane w ramach tego celu będą miały raczej charakter informacyjny, promocyjny, edukacyjny i nastawiony na restytucję gatunków roślin i zwierząt, które w wyniku antropopresji środowiskowej mają utrudnione warunki wzrostu i rozwoju. Zadanie w zakresie ochrony przyrody nie będzie oddziaływać w negatywny sposób na tereny obszarów chronionych ani objętych siecią Natura 2000. Zadania zaplanowane w ramach tego celu na wszystkie komponenty środowiskowe takie jak woda, powietrze, gleby klimat czy powierzchnia ziemi będą miały oddziaływania wyłącznie pozytywne. Nie ma w tym zakresie możliwości wystąpienia oddziaływania ani bezpośredniego, ani pośredniego czy krótkotrwałego negatywnego. Każde oddziaływanie w czasie realizacji tego celu przyczynia się do pozytywnych oddziaływań.

Realizacja zadań zapisanych w zakresie celu strategicznego **„Ochrona powierzchni ziemi” oraz „Ochrona zasobów geologicznych”** w zdecydowanej większości będzie miała pozytywny wpływ na środowisko i jego walory. Prowadzenie badań gleb na zawartość metali ciężkich oraz odczyn pH będzie miało pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiskowe. Wyniki pokażą skalę ewentualnych zagrożeń, które będzie w miarę możliwości można eliminować. W ramach ochrony zasobów geologicznych będą prowadzone w okresie realizacji „Programu...” prace rekultywacyjne. Realizacja tych prac przyniesie zdecydowanie pozytywne oddziaływanie na ludzi i krajobraz a także dobra materialne i zasoby ludzkie. Wynikiem prac będzie zrehabilitowanie obszarów zdegradowanych w wyniku działalności górniczej. Celem tych działań będzie nadanie tym obszarom charakteru rekreacyjnego, leśnego lub wodnego. Oddziaływanie niekorzystne może wystąpić jedynie w trakcie realizacji inwestycji. W trakcie działań może dojść do zniszczenia roślin chronionych lub płoszenia zwierząt, w tym ptaków gniazdujących na tym terenie, niemniej jednak będzie to oddziaływanie krótkotrwałe bez długofalowych negatywnych skutków.

Wykonanie badań geologicznych na terenach powiatu na okoliczność wystąpienia zagrożenia osuwiskowego może w niektórych przypadkach przyczynić się do czasowego negatywnego oddziaływania na te obszary. Będzie to jednak oddziaływanie o charakterze krótkotrwałym i nie pozostawiającym po sobie negatywnych skutków. W czasie prowadzenia tych badań geologicznych może czasowo wystąpić zwiększona emisja hałasu, co może przyczynić się do płoszenia zwierząt. W trakcie badań może dojść do zniszczenia roślin chronionych. Nie są to jednak oddziaływania długotrwałe i pozostawiające po sobie znaczące trwałe skutki. Oddziaływanie to będzie miało charakter czasowy i krótkotrwały. Działanie to na wszystkie pozostałe komponenty nie będzie miało wyraźnego negatywnego oddziaływania. Zdecydowanie pozytywny wpływ będzie miało natomiast na zdrowie, życie ludzi, a także na posiadane przez mieszkańców dobra materialne. Jest to związane z lokowaniem budynków mieszkalnych na terenach niezagrażonych postawianiem w chwili obecnej i przyszłości zjawiskami osuwiskowymi.

Realizacja zadań zapisanych w zakresie celu strategicznego **„Ochrona i zrównoważony rozwój lasów”** będzie znacząco pozytywnie wpływała na wszystkie aspekty środowiska. Zadania w tym zakresie zmierzają do opracowania Planów Urządzenia Lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, a także pracach zalesieniowych. Charakter tych działań jest planistyczny i nieprzyczyniający się do zagrożeń środowiskowych. Działania w zakresie zalesień będą miały także zdecydowanie pozytywny wpływ na wszystkie komponenty środowiskowe.

W trakcie realizacji niektórych zadań przewidzianych w ramach celu dotyczącego **„Gospodarki wodno - ściekowej”** istnieje ryzyko wystąpienia negatywnych oddziaływań na

środowisko. W ramach tego celu zaplanowano zadania dotyczące budowy sieci kanalizacji sanitarnej, budowy sieci wodociągowej, są to działania, które na etapie inwestycji mogą negatywnie oddziaływać na środowisko wodne, powietrze, a także rośliny, zwierzęta i obszary chronione, nie mniej jednak są to działania krótkotrwałe, które można zniwelować i ograniczyć do minimum poprzez grodzenie terenu inwestycji, prace w godzinach 6.00 – 22.00 oraz używanie parku maszynowego w ilości niezbędnej, co ograniczy hałas.

W ramach celu dotyczącego „**Ochrony przed powodzią i suszą**” zaplanowano rozbudowę infrastruktury technicznej planowana jest także budowa/odbudowa systemu odwodnienia – działania te zapisane w projekcie aktualizacji „Programu...” planowane są w związku z ewentualną budową infrastruktury drogowej, w trakcie realizacji których może zaistnieć potrzeba budowy lub przebudowy systemów odwadniających. Każdorazowe takie działanie zostanie poprzedzone oceną oddziaływania na środowisko i szczegółową dokumentacją. Na etapie niniejszego opracowania nie ma możliwości określenia zakresu odwodnienia i punktów zrzutu wód deszczowych.

Istotnym działaniem, które także może przyczynić się do negatywnych oddziaływań jest ochrona przed powodzią w zlewni Soły realizowana poprzez modernizację kaskady Soły, a także zabezpieczenie przed zagrożeniem powodziowym doliny Wisły na odcinku od ujścia Przemszy do ujścia Skawy poprzez modernizację stopni wodnych Dwory i Smolice, są to zadania koordynowane, planowane do realizacji na terenie powiatu oświęcimskiego przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie. Działania te będą miały charakter inwestycji oddziałujących na środowisko i wymagających szczegółowej oceny oddziaływania na środowisko, będzie to realizowane po sprecyzowaniu konkretnych działań w trakcie procedur administracyjnych.

Działania takie muszą być każdorazowo konsultowane z organizacjami ekologicznymi w celu wyeliminowania działań, które mogłyby przyczynić się do niszczenia siedlisk zwierząt osiedlonych w nadbrzeżach rzek. W trakcie procedury polegającej na opracowaniu dokumentacji przeprowadzone zostaną uzgodnienia z organami opiniującymi podobne przedsięwzięcia, wydana zostanie decyzja środowiskowa, oraz przeprowadzone zostaną konsultacje społeczne. Realizacja ich zostanie poprzedzona również konsultacjami i uzgodnieniami z gminami na terenie których będą realizowane. Inwestycje te na etapie dokumentacji muszą być zgodnie z Planami Zagospodarowania Przestrzennego. Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma możliwości jednoznacznego określenia zakresu tych prac oraz szczegółowych działań jakie mogą oddziaływać na środowisko, można natomiast stwierdzić iż na etapie realizacji inwestycji z pewnością wystąpią niekorzystne oddziaływania na środowisko. Niemniej jednak najistotniejszym elementem realizacji tych działań jest ochrona ludzi i ich mienia w tym także budynków oraz innych zasobów.

Ocena wpływu ustaleń projektu aktualizacji „Programu...” na świat zwierząt, roślin i różnorodność biologiczną, jest zagadnieniem bardzo złożonym, wieloaspektowym i niejednoznacznym. Przede wszystkim należy zauważyć, że teoretycznie każda ingerencja człowieka w środowisko ma niekorzystny wpływ na te aspekty. Zagadnienie oddziaływania na świat roślin i zwierząt należy rozpatrywać na kilku płaszczyznach:

- a) płaszczyźnie naturalności środowiska,
- b) płaszczyźnie wyjątkowości środowiska analizowanego obszaru na tle obszarów sąsiednich,
- c) płaszczyźnie różnorodności gatunkowej roślin i zwierząt,
- d) płaszczyźnie oceny możliwości i zdolności do odtworzenia stanu sprzed realizacji przedsięwzięcia.

W przypadku analizowanej aktualizacji „Programu...”, każde działanie inwestycyjne, nawet w niewielkiej skali, zmienia lokalne uwarunkowania, może mieć duże znaczenie dla

funkcjonowania ekosystemów i wymaga indywidualnej oceny (której, ze względu na określony stopień ogólności, nie można dokonać w niniejszym opracowaniu).

Po podjęciu decyzji o realizacji sprecyzowanej, konkretnej inwestycji będzie realizowana klasyfikacja co do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko – kwalifikacja przedsięwzięcia nastąpi w trakcie odpowiednich procedur administracyjnych.

W zakresie celu dotyczącego „**Jakości powietrza**” realizowane będą między innymi inwestycje polegające na termomodernizacji budynków zarówno należących do powiatu jak i do gmin. W trakcie działań termomodernizacyjnych realizowane będą prace związane z dociepleniami budynków w czasie których należy zwrócić uwagę czy w załomach dachów starych budynków nie występują miejsca lęgowe chronionych gatunków ptaków czy siedliska nietoperzy. Przed przystąpieniem do prac związanych z dociepleniem ścian dachów czy wymianą pokryć dachowych należy, zgodnie z wytycznymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska przeprowadzić oględziny (najlepiej z udziałem ornitologa), w celu potwierdzenia zasiedlenia obiektów objętych planowanymi pracami przez gatunki podlegające ochronie. Jeśli w obiekcie nie znajdują się siedliska gatunków chronionych, ornitolog znający problematykę zasiedlania budynków przez ptaki, ustali to w czasie pierwszych oględzin terenowych, co rozwiąże problem. W przypadku stwierdzenia obecności gatunków chronionych (siedlisk tych gatunków) w obiektach, w których planowane jest przeprowadzenie robót, przed przystąpieniem do prac należy wystąpić do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie o wydanie zezwolenia w trybie art. 56 ust 2 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody na odstępstwo od zakazu, o którym mowa w art. 52 ust 1 pkt 4, tj. o zezwolenie na zniszczenie siedlisk i ostoi ptaków.

Działania i zadania planowane do realizacji w zakresie celu „**Jakość powietrza**” dotyczące budowy i modernizacji układu drogowego w powiecie nie przyniosą długotrwałych, negatywnych oddziaływań na aspekty środowiskowe. W czasie realizacji inwestycji działania te przyczynią się do usprawnienia komunikacyjnego powiatu oświęcimskiego, sprawniejszego poruszania się po drogach powiatu, bez częstych hamowań i rozpędzeń pojazdów. Na etapie opracowania niniejszej prognozy przytoczone zadania inwestycyjne w części nie mają opracowanych dokumentacji, nie ma uwarunkowań lokalizacyjnych i środowiskowych. W związku z tym trudno jest ocenić oddziaływanie na środowisko przyrodnicze. Pewnym jest iż w trakcie realizacji inwestycji wystąpią negatywne interakcje ze środowiskiem. Będą to oddziaływania krótkotrwałe i nieprzyczyniające się do stałych negatywnych zmian w środowisku.

Jak wynika z opisu przedstawionego powyżej nie wszystkie planowane działania zawierają projekty inwestycyjne, które w jakikolwiek sposób negatywnie oddziałują na środowisko, duża część zadań nie wpływa w żaden sposób na zdrowie i życie mieszkańców, na tereny przyrodnicze i chronionego krajobrazu oraz na obszary Natura 2000. Zadań takich w każdym celu strategicznym jest kilka, dotyczą one działań ekologicznych i promocyjnych realizowanych na terenie powiatu.

Realizacja celów dotyczących racjonalnej gospodarki wodami i ochrony powietrza związana jest z budową i modernizacją układu komunikacyjnego, a także infrastruktury wod – kan wiąże się ze skutkami dwojakiego rodzaju, negatywnymi i pozytywnymi. Modernizacja układu drogowego w powiecie, może cechować się negatywnym oddziaływaniem na środowisko, bowiem zarówno budowa nowych odcinków tras komunikacyjnych jak też naprawa starych wymaga prowadzenia prac, które wiążą się z przekształceniami powierzchni ziemi i krajobrazu, niszczeniem pokrywy glebowej oraz zaburzeniem stosunków wodnych. W efekcie, możliwym następstwem podejmowanych działań jest zanieczyszczenie gleb w najbliższym sąsiedztwie drogi produktami spalania paliw, emisja zanieczyszczeń do atmosfery, wzrost natężenia hałasu, niekorzystne oddziaływanie na wody podziemne,

przerwanie ciągłych struktur przyrodniczych oraz zaburzenie tras migracji zwierząt. Rozwojowi i modernizacji dróg towarzyszy najczęściej także rozbudowa infrastruktury w postaci punktów obsługi pasażerów (stacje benzynowe, bary, parkingi), które również są miejscami wytwarzania zanieczyszczeń – odpadów i ścieków. Każdorazowo modernizacja drogi lub budowa nowej trasy powoduje wzrost natężenia ruchu, którego następstwem są wszystkie ww. elementy. Niemniej rozwój sieci drogowej bezpośrednio powiązany jest także z rozwojem gospodarczym i skutkuje wzrostem atrakcyjności gospodarczej regionu czy też tworzeniem nowych miejsc pracy. Sprzyja także zwiększeniu płynności ruchu, co bezpośrednio przekłada się na oszczędność w zużywaniu paliw i zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do powietrza. Innym aspektem rozpatrywanego zagadnienia jest fakt, że budowa obwodnic poza oddziaływaniem negatywnym, wnosi także wiele pozytywów – powoduje bowiem wyprowadzenie części ruchu samochodowego poza obszar zurbanizowany, co w efekcie powoduje zmniejszenie natężenia hałasu, ograniczenie emisji spalin, zwiększenie płynności i bezpieczeństwa ruchu drogowego. Droga dobrze zaprojektowana w krajobrazie wiejskim lub miejskim, właściwie eksploatowana, może wywierać pozytywny wpływ na środowisko przez:

- a) uczestniczenie w tworzeniu nowej struktury krajobrazu (droga jest elementem fizycznym i jej oddziaływanie może być równie silne jak innych obiektów, uprawy, zalesienia itp.),
- b) przejęcie ruchu ze stref wrażliwych na niekorzystne oddziaływania i zagrożonych środowiskowo, np. obwodnice przejmujące ruch z dróg przechodzących przez miejscowości i śródmieścia małych miast lub przechodzących w pobliżu obiektów zabytkowych,
- c) poprawę warunków funkcjonowania wybranych stref miasta wraz z poprawą bezpieczeństwa ruchu w tych strefach, przez stworzenie możliwości uspokojenia ruchu i odtworzenia wspólnot w osiedlach i przy drogach, dzięki budowie obwodnic drogowych,
- d) wywieranie wpływu na zagospodarowanie obszaru, przez tworzenie sieci połączeń sprzyjających rozwojowi i przestrzennemu rozmieszczeniu różnych funkcji w obszarze (rolnictwo, przemysł, handel i inne usługi, nauka, mieszkalnictwo, rekreacja itp.),
- e) stwarzanie szans dobrego eksponowania walorów zabytkowych lub przyrodniczych obszaru, do czego może się przyczynić odpowiednie prowadzenie drogi.

Prawidłowa sieć kanalizacyjna przyniesie znaczne korzyści zarówno dla środowiska, zdrowia okolicznych mieszkańców, a także wymierne korzyści materialne. Pod względem ochrony środowiska, najbardziej niekorzystnym elementem technologicznym będzie tu oddziaływanie przedsięwzięcia na stan wód gruntowych i pomimo najlepszych zabezpieczeń, największym problemem będzie migracja nieorganicznych wód nieobjętych pod względem chemicznym dla otoczenia przyrodniczego. Kumulacja ścieków i przesyłanie ich do oczyszczania biologicznego stanowi najpoważniejszy argument dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej, a przy bezawaryjnej eksploatacji będzie można nie tylko zminimalizować ładunek zanieczyszczeń wód powierzchniowych, ale także emisję odorów powstających podczas długotrwałego kumulowania ścieków w zbiornikach.

W pierwszej kolejności oddziaływania negatywne będą dotyczyły przekształceń środowiska na etapie prowadzenia prac budowlanych, dlatego też niezwykle istotną kwestią jest dokładna analiza warunków przyrodniczych na terenach objętymi pracami, tak aby realizowana inwestycja nie spowodowała trwałych znaczących zmian w środowisku, w tym m.in. w środowisku hydrogeologicznym (etap projektu). Innym oddziaływaniem o wydźwięku negatywnym związanym z omawianym zagadnieniem może być czynnik o charakterze społecznym – a mianowicie wzrost presji urbanizacyjnej na obszarach podmiejskich o dobrze

rozwiniętej infrastrukturze techniczno – inżynierskiej. Zasadniczo jednak należy pamiętać, że w końcowym efekcie rozbudowa i modernizacja infrastruktury techniczno – inżynierskiej jest działaniem pozytywnym, ograniczającym przede wszystkim degradację wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku nasilającej się antropopresji (zmniejszenie ilości zrzutów ścieków nieoczyszczonych, zmniejszenie spływu zanieczyszczeń obszarowych).

W ramach każdego celu strategicznego zawarte są zadania dotyczące edukacji ekologicznej. Zadania te są ściśle związane z rozwojem kapitału ludzkiego i nie przewiduje działań inwestycyjnych. Działania w tym zakresie dotyczą działalności konkursowej dla dzieci i młodzieży szkolnej, działalności informacyjnej i promocyjnej. W wyniku realizacji tych działań nie wystąpi więc żadnego rodzaju oddziaływanie na świat zwierząt, roślin czy bioróżnorodność. Należy zauważyć, że następstwem realizacji tych celów będzie poprawa świadomości ekologicznej i większe zainteresowanie stanem przyrody w miejscu zamieszkania i jego otoczeniu. Można więc przypuszczać, że w dłuższym okresie mogą mieć miejsce korzystne zmiany proekologiczne w świadomości mieszkańców.

Oddziaływanie edukacji na ludność (w kontekście oddziaływania na zdrowie, bezpieczeństwo, warunki materialne i jakość życia) jest jednoznaczne, należy spodziewać się następstw pozytywnych.

Realizacja zadań w zakresie celu dotyczącego „**Ochrony przed hałasem**” i **ochrony przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych**” w żadnym stopniu nie przyczynią się do negatywnych oddziaływań. Wszystkie zaplanowane w tym zakresie realizacji to działania ochronne i zapobiegawcze

Realizacja zadań zaproponowanych w projekcie aktualizacji „Programu...” w zakresie celu „**Substancje chemiczne i poważne awarie**” przyczyni się do ewidentnie pozytywnych oddziaływań. Zadania w tym zakresie będą dotyczyły wymiany informacji i wczesnego ostrzegania o ewentualnych zagrożeniach a także podejmowania działań w celu zapobiegania poważnym awariom. Głównym celem realizacji tych działań jest ochrona zdrowia i życia ludzi oraz ochrona mienia. Wszystkie działania przyczynią się także bezpośrednio do ochrony roślin i zwierząt zamieszkujących teren powiatu oświęcimskiego a także otaczającej przyrody i jej chronionych walorów.

Realizacja zaplanowanych działań w zakresie celów dotyczących ochrony powietrza, ochrony wód a także ochrony przed powodzią i suszą może spowodować negatywne oddziaływanie na środowisko. Może to być oddziaływanie trwałe, długoterminowe i bezpośrednie. Założyć należy, że w wyniku realizacji wymienionych celów powstaną nowe drogi, nowa sieć kanalizacji sanitarnej, nowe oczyszczalnie ścieków, w wyniku modernizacji kaskady Soły oraz stopni wodnych Dwory i Smolice zwiększy się zabezpieczenie przeciw powodziowe mieszkańców i ich mienia. Wszystko to przyczyni się do niekorzystnych zmian w klimacie: nowe przedsiębiorstwa związane i z nimi infrastruktura. Pojawiają się nowe źródła emisji do atmosfery. Planowane odgradzanie terenami zielonymi ma oddziaływanie lokalne i nie zrekompensuje globalnego oddziaływania na warunki klimatyczne. Realizację wszystkich inwestycji i ich oddziaływanie na dobra materialne i zabytki należy rozpatrywać dwukierunkowo. Po pierwsze wystąpi niewątpliwie pozytywne oddziaływanie w przypadku poprawy jakości powietrza i wody niemniej jednak w wyniku budowy tras rowerowych i ścieżek dydaktycznych, promowania obszaru powiatu oświęcimskiego i jego niewątpliwych walorów zabytkowych i turystycznych będzie większy napływ turystów, co przyczynia się do zwiększonej ilości produkowanych odpadów, ścieków, a także niszczenia zasobów przyrodniczych poprzez zrywanie, deptanie roślin, płoszenie zwierząt, czy próby karmienia. Działania takie, mimo że lokalne mają na pewnych etapach negatywny charakter środowiskowy to w perspektywie długofalowej można upatrywać pozytywnych skutków realizacji postanowień aktualizacji „Programu...” w postaci poprawy infrastruktury

drogowej, zmniejszenia emisji liniowej, zmniejszenie niskiej emisji, zwiększenia dostępności do sieci wod – kan, poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprawy warunków turystycznych.

6.1 Podsumowanie przewidywanych oddziaływań na poszczególne aspekty

Reasumując powyższe rozważania należy stwierdzić, że generalnie realizacja zaproponowanych w projekcie aktualizacji „Programu...” celów i zadań wpłynie korzystnie na stan poszczególnych segmentów środowiska przyrodniczego i w efekcie końcowym przyczyni się do poprawy ich jakości. Nie oznacza to jednak, że w trakcie realizacji dokumentu nie wystąpią czasowo negatywne oddziaływania na środowisko o różnym natężeniu. Należy jednak pamiętać, że mają one charakter przejściowy a ich ewentualne negatywne wpływy są rekompensowane wskutek osiągnięcia wymiernego efektu ekologicznego i społecznego.

Z najbardziej niekorzystnymi skutkami środowiskowymi związane będą przede wszystkim inwestycje z zakresu infrastruktury techniczno – inżynierskiej, których negatywne oddziaływanie będzie dotyczyć zarówno fazy budowy jak i eksploatacji. Dotyczy to przede wszystkim przedsięwzięć realizowanych w sektorze wód (m.in. budowa wodociągów i kanalizacji, budowa, rozbudowa, modernizacja oczyszczalni ścieków, modernizacja stopni wodnych) oraz powietrza atmosferycznego i hałasu (rozbudowa i modernizacja sieci drogowej).

Należy w tym miejscu podkreślić, że o ile ujemne skutki środowiskowe występujące w fazie realizacji inwestycji raczej nie będą miały trwałego charakteru, o tyle w fazie eksploatacji tych inwestycji należy spodziewać się trwałych zmian w środowisku dotyczących:

1. <i>przekształceń krajobrazu (drogi, oczyszczalnie ścieków, obiekty hydrotechniczne),</i>
2. <i>wpływu na jakość powietrza i klimat akustyczny (rozbudowa infrastruktury drogowej),</i>
3. <i>zmiany warunków hydrologicznych oraz hydrogeologicznych (budowa kanalizacji, budowa dróg),</i>
4. <i>przerwania ciągłości struktur przyrodniczych oraz zmiany szlaków migracji zwierząt (budowa dróg).</i>

Odrębną kwestię stanowią inwestycje budzące konflikty społeczne, co jest związane z realizacją działań na obszarach chronionych. Nie ulega wątpliwości, że mogą one wystąpić w trakcie realizacji dokumentu, co z kolei będzie wiązało się z koniecznością podjęcia decyzji obejmujących:

- zmianę realizacji projektowanego przedsięwzięcia,
- wykonanie działań kompensacyjnych,
- lub całkowitą rezygnację z inwestycji.

Wybór jednego z rozwiązań będzie uzależniony od szeregu czynników spośród których największe znaczenie będzie miał aspekt środowiskowy i społeczny. Dodatkową kwestią dotyczącą jednak już wszystkich zadań inwestycyjnych będzie przeprowadzenie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpowiednich procedur i opracowanie stosownych dokumentów uwzględniających ewentualny wpływ inwestycji na środowisko.

Ostatecznie należy jednak podkreślić, że realizacja projektu aktualizacji „Programu... z całą pewnością będzie wpływać na zmniejszenie negatywnego oddziaływania na środowisko głównie poprzez:

1. racjonalną gospodarkę wodną powodującą ograniczenie strat w zasobach wodnych
2. poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych, w tym m.in. poprzez efektywniejsze i wydajniejsze oczyszczanie ścieków komunalnych
3. poprawę jakości powietrza atmosferycznego wskutek ograniczania emisji gazowych i pyłowych pochodzących z sektora gospodarczego, ale również związanych z tzw. niską emisją
4. wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu oświęcimskiego

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na Obszary Natura 2000

1. działania inwestycyjne polegające na budowie infrastruktury ochrony środowiska takiej jak sieć kanalizacji sanitarnej czy budowa i modernizacja dróg nie przyczyni się do długofalowych negatywnych oddziaływań na środowisko. Na etapie realizacji inwestycji wystąpią krótkotrwałe oddziaływania, które należy w miarę możliwości minimalizować,
2. pośrednie efekty celów rozwoju są w kontekście oddziaływania na Naturę 2000 trudne do zdefiniowania – prawdopodobnie ich wpływ będzie minimalny, ale jego charakter – pozytywny.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 17 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego o na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

1. wszelkie działania inwestycyjne wiążące się z przekształceniami przestrzeni wpływają na analizowane zagadnienia – wiążą się ze zmianą charakteru użytkowania terenu, zmianą charakteru powierzchni biologicznie czynnej, z podziałami terenu i osłabianiem jego odporności na antropopresję, z tworzeniem barier przestrzennych, z wyparciem pewnych gatunków i/lub wprowadzaniem w ich miejsce nowych, z wprowadzaniem nowego charakteru roślinności w związku z urządzaniem terenów zielonych, zieleni ozdobnej, zieleni izolacyjnej, itp. Zdecydowana większość opisanych zmian ma charakter negatywny, ale nie jest to regułą i każdorazowo indywidualna ocena poszczególnych przedsięwzięć, może być odmienna,
2. aktualizacja „Programu...” przewiduje szereg działań o charakterze informacyjnym i edukacyjnym. Zadania o takim charakterze wiążą się zawsze także z poprawą świadomości ekologicznej ludności i podejmowaniu działań na rzecz ochrony środowiska. W tym aspekcie ustalenia aktualizacji „Programu...” należy uznać za wpływające pośrednio i w długim okresie, w sposób pozytywny na bioróżnorodność, świat zwierząt i świat roślin.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 18 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na ludzi

1. poprawą warunków zamieszkania (w tym stan przestrzeni publicznych, jakość infrastruktury technicznej, dostępność infrastruktury społecznej),
2. poprawą świadomości ekologicznej (w tym oszczędzanie wody i prądu, dbałość o ład i porządek),
3. poprawę warunków codziennego życia (optymalizacja sieci drogowej, zwiększony dostęp do sieci kanalizacji sanitarnej),
4. Zwiększenie możliwości spędzania wolnego czasu (nowe trasy rowerowe, ścieżki dydaktyczne).

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na powierzchnię ziemi i krajobraz

1. w znacznej mierze działania zawarte w aktualizacji „Programu...” dotyczą przestrzennie obszarów już zagospodarowanych, pełniących określone funkcje, a realizacja zapisów aktualizacji „Programu...” ma za zadanie ich uzupełnienie. W związku z tym oddziaływanie negatywne na powierzchnię ziemi i krajobraz jest w większym stopniu pozytywne niż negatywne.
--

Źródło: opracowanie własne

Tabela 20 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na klimat

1. rozwój ruchu komunikacyjnego na terenach cennych przyrodniczo nie przyczyni się do zmniejszenia globalnej presji na zmiany klimatyczne, jednak udrażnianie ruchu samochodowego zmniejszy negatywne oddziaływanie,
2. nie przewiduje się znaczących oddziaływań w zakresie rozwoju turystyki, który ma mieć łagodny charakter uwzględniający walory przyrodnicze.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 21 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na zasoby naturalne

1. aktualizacja „Programu...” zawiera szereg zapisów dotyczących budowy i modernizacji infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury ochrony środowiska (kanalizacji), co w znacznym stopniu ogranicza oddziaływanie negatywne poszczególnych celów na zasoby naturalne, jakimi są złoża wód podziemnych wykorzystywanych jako woda pitna dla mieszkańców powiatu.
2. część zasobów naturalnych znajdujących się na terenie powiatu jest chroniona w sposób naturalny oraz poprzez działający system prawny to oddziaływanie realizacji poszczególnych celów na zasoby naturalne jest stosunkowo niewielkie i zazwyczaj nie będzie miało istotnego wpływu na te zasoby.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 22 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na zabytki.

1. rozwój turystyki i działania informacyjne mogą przyczynić się do zwiększenia liczby wypoczywających i odwiedzających powiat oświęcimski turystów. Może to mieć negatywne skutki w postaci zwiększonego ruchu samochodowego, zwiększonej ilości odpadów pozostawionych przez turystów, a także większego hałasu spowodowanego zwiększeniem się ilości atrakcji dla turystów (bary, dyskoteki).
2. Oddziaływanie to ma także pozytywny efekt zwiększa się przedsiębiorczość mieszkańców, a tym samym zamożność. W wyniku tego z pewnością będą realizowane prace renowacyjne na zabytkowych obiektach, w związku z tym będzie to trwałe i korzystne oddziaływanie mające wpływ na podniesienie atrakcyjności powiatu.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 23 Przewidywane znaczące oddziaływania związane z realizacją ustaleń „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” na dobra materialne.

1. aktualizacja „Programu...” nie zawiera ustaleń, które prowadziłyby do dających się przewidzieć istotnych strat w zakresie wartości i jakości dóbr materialnych,
2. realizacja ustaleń aktualizacji „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą jakości i wartości przestrzeni publicznych (estetyzacja, modernizacja, remonty, termomodernizacje budynków, realizacja nowych lub poprawa stanu istniejących terenów zieleni),
3. realizacja ustaleń aktualizacji „Programu ...” będzie się wiązała z poprawą sytuacji materialnej mieszkańców, co będzie sprzyjać konsumpcji i poprawie standardu zamieszkania

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie przewidywanych oddziaływań poszczególnych celów.

W tabeli przedstawiono syntetyczne – ogólne oceny możliwego oddziaływania realizacji poszczególnych celów długoterminowych rozwoju powiatu oświęcimskiego na różne elementy środowiska. Dla 10 celów środowiskowych przeanalizowano możliwości ich wpływ na 13 aspektów środowiska – wystawiono zgeneralizowane oceny.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza oddziaływań na różne elementy środowiska wskazuje, że realizacja uogólnionych celów rozwoju Powiatu Oświęcimskiego powodować będzie stosunkowo niewielkie oddziaływania, i to zarówno w aspekcie pozytywnym, jak i negatywnym. Co ważne, na powyższą neutralną ocenę, tylko w niewielkim stopniu wpływa brak wiedzy na temat szczegółów planowanych rozwiązań i podejmowanych działań (w tym przypadku rodzaje i charakter oddziaływań będzie można ocenić dopiero na etapie podejmowania decyzji co do konkretnych przedsięwzięć) – w kilku przypadkach ocenianych przedsięwzięć nie wystawiono oceny, uzależniając ją od szczegółów dotyczących ich realizacji. W pozostałych przypadkach – stwierdzenie, iż dany cel nie będzie w sposób zauważalny oddziaływał na środowisko, poprzedzone było analizą projektowanych priorytetowych działań oraz spodziewanych efektów ich realizacji.

Tabela 24 Przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska

Cele zapisane w projekcie aktualizacji „Programu...”	przewidywane znaczące oddziaływania (w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na następujące zagadnienia i aspekty środowiska												
	obszary Natura 2000	różnorodność biologiczną	ludzi	zwierzęta	rośliny	wody	powietrze	powierzchnię ziemi	krajobraz	klimat	zasoby naturalne	zabytki	dobry materiał
Ochrona przyrody i krajobrazu	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona i zrównoważony rozwój lasów	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona powierzchni ziemi i gleb	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Gospodarowanie zasobami geologicznymi	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona przed powodzią i suszą	+/-	+/-	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ochrona powietrza	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	+	+
Gospodarka wodno - ściekowa	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+	+	+	+	+
Ochrona przed hałasem	+/-	+/-	+	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	+	+	+	+
Ochrona promieniowaniem	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Źródło: Opracowanie własne

(+) - realizacja celu spowoduje pozytywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(-) - realizacja celu spowoduje negatywne oddziaływanie i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia
(0) - realizacja celu nie wpływa w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie

38

W zdecydowanej większości oceniono, iż realizacja zamierzonych celów nie wpłynie w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie. Tak duża liczba ocen pozytywnych wynika w dużej mierze ze specyfiki planowanych zamierzeń rozwojowych – spośród 10 celów głównych, tylko 3 w sposób ewidentny i inwazyjny wkraczają w środowisko przyrodnicze i są osadzone w konkretnej przestrzeni, która może pełnić funkcje ekologiczne.

Chodzi tu przede wszystkim o budowę sieci kanalizacji, modernizację dróg, a także działania przeciwpowodziowe polegające na modernizacji stopni wodnych Dwory i Smolice oraz modernizacji obiektów kaskady Soły (zgodne z gminnymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego). Wszystkie te działania przyczyniać się będą do oddziaływania negatywnego tylko w trakcie realizacji inwestycji.

Lokalizacja każdej z inwestycji ma niebagatelne znaczenie, gdyż nieprawidłowa lokalizacja drogi czy oczyszczalni ścieków będzie negatywnie oddziaływać także po zakończeniu realizacji inwestycji. Tylko właściwa lokalizacja inwestycji będzie minimalizować ryzyko negatywnych oddziaływań. Na etapie opracowania niniejszej prognozy nie ma jednak sprecyzowanych planów dotyczących lokalizacji wszystkich planowanych w ramach „Programu...” inwestycji, związku z tym aby maksymalnie ograniczyć ryzyko negatywnego oddziaływania należy prawidłowo dobrać lokalizację tych działań w zgodzie z Lokalnymi i Wojewódzkim Planem Zagospodarowania Przestrzennego, aktami prawnymi i opiniami i wytycznymi organów nadzorujących inwestycje ekologiczne.

Trzy cele (edukacja ekologiczna i ochrona przed promieniowaniem oraz poważne awarie) spośród dziesięciu analizowanych mają natomiast typowy charakter projektów miękkich – związanych z informowaniem o walorach powiatu, podnoszeniem edukacji ekologicznej, prowadzeniem badań jakości środowiska w celu zapobiegania poważnym awariom, oraz minimalizacji promieniowania elektromagnetycznego, a więc nie mają bezpośredniego (a nawet istotnego pośredniego) wpływu na przestrzeń i środowisko.

W niektórych przypadkach nie było możliwe wydanie jednoznacznej oceny. Dostatecznie częste są sytuacje, gdy cel ma bardzo złożony charakter i poszczególne działania w ramach tego celu mogą w różny sposób oddziaływać. W niektórych przypadkach działanie może być ocenione dopiero w momencie wyznaczenia szczegółowej lokalizacji inwestycji gdyż dopiero lokalizacja zadania różnicuje, czy ocena oddziaływania będzie pozytywna, czy negatywna.

W takich przypadkach postawiono ocenę „N” czyli określono iż realizacja celu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia, niemniej jednak określenie ewentualnych oddziaływań na etapie opracowania niniejszej prognozy nie jest znane.

W sytuacjach kiedy oddziaływanie może być negatywne (w sytuacji niewłaściwej lokalizacji) lub czasowo odwracalnie negatywne (w czasie realizacji inwestycji), a po zrealizowaniu inwestycji ułożonej prawidłowo oddziaływanie będzie zdecydowanie pozytywne podstawiono ocenę +/- czyli określono że inwestycja może przynieść skutki negatywne w czasie realizacji inwestycji oraz pozytywne po jej zakończeniu.

Pozostałe cele będą miały zdecydowany charakter pro środowiskowy, wynika, to z istoty i założeń analizowanego projektu aktualizacji „Programu...”.

Z założenia Program Ochrony Środowiska nastawiony jest na ochronę wszelkich zasobów środowiskowych, czasem w wyniku realizacji któregoś z zadań skutki czasowe są negatywne, niemniej jednak w końcowym efekcie wszystkie oddziaływania długofalowe będą pozytywne.

7. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ WYNIKIEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach „Programu...”, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi, kanalizacja, oczyszczalnie ścieków, sieć gazowa, a także w fazie realizacji i eksploatacji drogi, zbiorniki retencyjne, urządzenia hydrotechniczne i przeciwpowodziowe. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Przy realizacji koncepcji modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej należy tak planować zakres prac budowlanych, aby w możliwie najwyższym stopniu zapewnić ochronę gleb, siedlisk, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Dla eliminacji ujemnych dla środowiska skutków realizacji zadań należy na etapie opracowywania koncepcji budowy, przewidzieć wykonanie systemów regulujących stosunki wodne na obszarach przyległych. Aby zapobiec eutrofizacji zbiornika należy w obrębie zlewni zbiornika zapewnić budowę kanalizacji i oczyszczalni ścieków co ograniczy spływ substancji biogennych z pól.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać tworzenia barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli utrzymać te szlaki migracyjne. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy w projekcie uwzględnić możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu np. wydzielenie pasa awaryjnego, wydzielenie pasów do skrętu w rejonie skrzyżowań, budowa zatok w rejonie przystanków komunikacji, budowa przestrzeni parkingowych, odpowiednia geometria łuków, budowa skrzyżowań wielopoziomowych. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

Mając na uwadze duży zasięg oraz w większości przypadków nieodwracalny charakter przekształceń środowiska podczas realizacji analizowanych inwestycji, zaleca się dokładne rozważanie lokalizacji inwestycji a także zastosowanie przyjaznych dla środowiska oraz wysokiej klasy rozwiązań technicznych.

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU, W TYM TAKŻE WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKU TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach projektu aktualizacji „Programu...” ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie w tym zakresie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie nowych dróg, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, a także oczyszczalni ścieków należy, rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”.

Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmienia, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe, co opisano szczegółowo w rozdziale 5.

W przypadku pozostałych zaproponowanych działań, wpływających korzystnie na środowisko, proponowanie rozwiązań alternatywnych jest nieuzasadnione.

W trakcie opracowywania niniejszej prognozy nie natrafiono na trudności wynikające z niedostatku techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

9. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Aby w przyszłości istniała możliwość obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i projektów proponowanych w ramach projektu aktualizacji „Programu...” konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań.

Monitoring ten, ze względu na częstotliwość gromadzenia, a w szczególności udostępniania danych powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji, łącznie ze sprawozdaniami z postępów wykonania, powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), co najmniej w cyklu dwuletnim. Monitoring ten obejmuje dwa podstawowe rodzaje kontrolowania zmian, które najogólniej można określić jako:

- monitoring ilościowy,
- monitoring jakościowy.

Ujęcie ilościowe obrazuje prognozę zmian konkretnych wielkości (wskaźników). Nie do wszystkich elementów środowiska da się przypisać wskaźniki, jak i również dostępne dane są zbyt ubogie, aby dokonać prognozy ilościowej w niektórych elementach środowiska. Do prognozowania zmian wskaźników w przyszłości wykorzystano informacje o dynamice zmian tych wskaźników w przeszłości, nakładów w okresach poprzednich i planowanych do poniesienia (uwzględniono fakt, iż część zaplanowanych nakładów w poprzednim okresie nie została zrealizowana), oraz wymogi UE.

Prognoza optymistyczna powstała przy założeniu, że wszystkie wymogi UE w ochrony przyrody i środowiska zostaną spełnione oraz zostanie wydatkowanych 100% nakładów zaplanowanych na realizację postanowień projektu aktualizacji „Programu...”.

Prognoza realistyczna uwzględnia dotychczasowe tempo zmian wskaźników oraz środków jakie poniesiono na realizację postanowień dotychczasowej wersji „Programu...”.

Prognoza pesymistyczna powstała przy założeniu, że nie uda się wydatkować 100% zaplanowanych nakładów na realizację postanowień projektu aktualizacji „Programu...”, a dotychczasowe tempo zmian wskaźników zostanie osłabione.

Dla elementów projektu aktualizacji „Programu...”, dla których nie można prognozować określonych wskaźników lub jest to utrudnione, wykorzystano ocenę jakościową, która stanowi jednocześnie uzupełnienie do oceny ilościowej. Listę tę można ewentualnie w przyszłości uzupełnić o pojedyncze nowe wskaźniki dotyczące wykonania postanowień projektu aktualizacji „Programu...”.

Wskazane byłoby także podanie, które wskaźniki służą do monitorowania poszczególnych celów projektu aktualizacji „Programu...”.

10. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko zadań i przedsięwzięć planowanych w projekcie aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku.

W konwencji jako oddziaływanie transgraniczne określono jakiekolwiek oddziaływanie, niemające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej strony. W załączniku 1 i załączniku 3 ww. konwencji określono działalności i dodatkowe kryteria, które wskazują na możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaproponowane w ramach projektu aktualizacji „Programu...” działania w zakresie dziesięciu celów w zakresie różnych dziedzin środowiskowych nie rodzą żadnych konsekwencji dla ewentualnych skutków środowiskowych, których charakter mógłby posiadać znaczenie transgraniczne. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektu aktualizacji „Programu...” ma charakter powiatowy i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny.

Na etapie opracowywania niniejszej prognozy według stanu wiedzy na chwilę obecną stwierdzono, że realizacja projektu aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” nie wskazuje na możliwość negatywnego stałego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

11. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Podstawą wykonania niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020” były przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Z 2008 r., Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.).

Nadrzędnym celem przedmiotowego dokumentu była analiza potencjalnych skutków, zarówno pozytywnych jak i negatywnych, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z realizacją zadań sformułowanych w projekcie aktualizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”. Należy w tym miejscu zaznaczyć także, że przedmiotem analizy w aspekcie oddziaływań negatywnych było nie tylko wskazanie możliwości ich wystąpienia, ale również sformułowanie zaleceń mających na celu ich ograniczenie bądź wręcz zapobieżenie im.

W kontekście powyższego punktem wyjścia dla opracowania niniejszej „Prognozy...” była analiza stanu aktualnego środowiska przyrodniczego na obszarze powiatu oświęcimskiego oraz wskazanie najważniejszych problemów w tym zakresie.

Analizy stanu aktualnego dokonano w oparciu o informacje uzyskane od Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych), na podstawie danych uzyskanych z Gmin i Powiatu. Rokiem bazowym dla prowadzonych analiz był rok 2012 oraz, w przypadku braku wiarygodnych informacji, korzystano także z danych za rok 2010-2011.

Tabela 25 Ocena stanu środowiska powiatu wskazując następujące problemy występujące w poszczególnych sektorach środowiska

<i>Powietrze atmosferyczne</i>	<i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	<i>Hałas</i>
<i>pogorszenie jakości powietrza ze względu na pył zawieszony oraz benzo(alfa)piren przy szlakach komunikacyjnych,</i>	<i>nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na części obszarów wiejskich,</i>	
<i>oddziaływanie emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni elektrowni zlokalizowanych w pobliżu punktów pomiarowych</i>	<i>niski stopień oczyszczania ścieków, niekontrolowanych zrzutów ścieków bytowych do rzek płynących przez teren powiatu,</i>	<i>ciągły wzrost natężenia ruchu samochodowego i powolny rozwój infrastruktury drogowej w stosunku do przybywającej liczby samochodów,</i>
<i>oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków</i>	<i>pogarszanie się jakości wód podziemnych w płytkich poziomach wodonośnych w obrębie terenów zurbanizowanych,</i>	<i>postępujący proces degradacji obszarów „cichych”,</i>
<i>brak obszarowych programów ograniczenia niskiej emisji na terenie gmin należących do powiatu oświęcimskiego</i>	<i>brak racjonalnego gospodarowania wodą w gospodarce komunalnej oraz brak racjonalizacji gospodarki wodnej w sektorze przemysłowym oraz wodochłonność procesów produkcyjnych,</i>	<i>niewzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwarunkowań związanych z ochroną przed hałasem</i>
<i>niski udział energii odnawialnej w ogólnym bilansie energetycznym</i>		

	<i>brak uporządkowanej gospodarki wodami opadowymi, w szczególności na terenach wiejskich</i>	
--	---	--

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Pozytywne oddziaływania zadań wskazanych w aktualizacji „Programu...” na środowisko zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

<i>Negatywne potencjalne oddziaływanie mogą mieć przedsięwzięcia w trakcie realizacji zadań:</i>	<i>Negatywne krótkoterminowe oddziaływania na zasoby środowiska mogą być związane z fazą realizacji inwestycji. Jako ewentualne długoterminowe oddziaływania zidentyfikowano m.in.:</i>
• <i>Przebudowa i modernizacja dróg na terenie powiatu,</i> • <i>Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,</i> • <i>Rozbudowa sieci wodociągów, kanalizacji i budowa lokalnych oczyszczalni ścieków.</i>	• <i>nieodwracalne przekształcenia terenów (np. inwestycje drogowe),</i> • <i>nieodwracalne zmiany w krajobrazie (np. inwestycje drogowe),</i> • <i>pogorszenie jakości powietrza (w przypadku budowy nowych dróg, napływ turystów),</i> • <i>podwyższenie poziomu hałasu (np. inwestycje drogowe, napływ turystów),</i> • <i>przerwanie szlaków migracji (np. inwestycje drogowe).</i>

Realizacja żadnego z proponowanych priorytetów nie pociągnie za sobą stałego negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Negatywne oddziaływanie na środowisko ww. przedsięwzięć można w pierwszej kolejności minimalizować poprzez wybór najbardziej racjonalnej ich lokalizacji zapewniającej zarówno wymierny efekt ekologiczny jak i społeczno – ekonomiczny, czyli innymi słowy – równowagę przyrodniczą.

Warunkiem wyboru najbardziej optymalnej lokalizacji jest analiza przepisów prawnych z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych, dokumentów strategicznych oraz aktów prawa miejscowego (Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego, Wojewódzki Plan Zagospodarowania Przestrzennego).

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć ma pozytywny wpływ na środowisko proponowanie rozwiązań alternatywnych innych niż lokalizacyjne nie ma uzasadnienia.

W przypadku gdy projekty inwestycyjne nie zostaną wdrożone prowadzić to będzie do pogłębiania się problemów w zakresie stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, jakości powietrza, stanu dróg poziomu edukacji ekologicznej, co negatywnie wpływać będzie na komfort życia i zdrowie mieszkańców.

Przeprowadzona analiza i ocena wszystkich celów zapisanych z projekcie aktualizacji „Programu...” pozwala na stwierdzenie, iż generalnie realizacja zapisów i postanowień projektu analizowanego dokumentu doprowadzi do:

1. wzrostu poziomu wiedzy ekologicznej mieszkańców powiatu,
2. większego dostępu do informacji turystycznej,
3. podniesienia poziomu wiedzy o możliwościach budowlanych na terenie powiatu (zagrożenia osuwiskowe),
4. zwiększenia świadomości o stanie środowiska (badania, gleb, wykonanie map akustycznych, badania poziomu promieniowania elektromagnetycznego),
5. zwiększenia powierzchni terenów z zielenią urządzoną – także wzdłuż dróg,
6. poprawy skuteczności ochrony przeciwpowodziowej w celu ochrony mieszkańców i ich mienia,
7. zwiększenia dostępności do dobrej jakości wody do picia ze względu na rozbudowę sieci wodociągowej,
8. zmniejszenia zagrożenia dla wód i gleby z powodu ograniczenia zrzutu do rzek i potoków surowych ścieków,
9. poprawy jakości środowiska, zachowania różnorodności biologicznej oraz dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego,
10. ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych,
11. poprawy warunków zdrowia, życia i pracy mieszkańców powiatu oraz turystów wypoczywających na jego terenie.

Materiały i opracowania wykorzystane przy opracowaniu niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko postanowień projektu aktualizacji „Programu Ochrony środowiska dla Powiatu Oświęcimskiego na lata 2013-2016z uwzględnieniem perspektywy na lata 2017-2020”:

1. Program ochrony środowiska dla gminy Brzeszcze na lata 2010-2013 wraz z perspektywą na lata 2014-2017,
2. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Chelmek na lata 2011-2014 z perspektywą na lata 2015-2018,
3. Lokalny program rewitalizacji miasta Chelmek,
4. Strategia rozwoju gminy Chelmek na lata 2005 – 2015,
5. Strategia rozwoju gminy Oświęcim 2007-2013,
6. Strategia rozwoju gminy Kęty na lata 2012-2020,
7. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Kęty na lata 2013 – 2028,
8. Program ochrony środowiska gminy Kęty na lata 2009-2017,
9. Program ochrony środowiska miasta Oświęcim na lata 2009-2012 z perspektywą do 2016 roku,
10. Strategia rozwoju gminy osiek w powiecie oświęcimskim na lata 2007 – 2020
11. Program ochrony środowiska dla gminy Osiek na lata 2004-2015,
12. Program ochrony środowiska dla gminy Przeciszów na lata 2004-2015,
13. Strategia rozwoju gminy Zator 2005 – 2013,
14. Strategia rozwoju powiatu oświęcimskiego na lata 2007 – 2013,
15. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013,
16. Program Ochrony Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2007-2014,
17. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011-2020,
18. Plan zagospodarowania województwa małopolskiego, 2010,
19. Rejestr powierzchniowych obszarów chronionych województwa małopolskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie,
20. Rejestr pomników przyrody na terenie województwa małopolskiego, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska,
21. Uchwała Nr VIII/92/07 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 maja 2007 r. z późn. zm. W sprawie obwodów łowieckich,
22. Krakowski Biuletyn Łowiecki Nr 8 rok 2012, PZŁ w Krakowie,
23. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia dla poszczególnych gmin za III kwartał 2010 r., Państwowa Powiatowa Stacja Sanitarna Epidemiologiczna w Gliwicach, 2010,
24. Hydrologia regionalna Polski – tom I, wody słodkie, Państwowy Instytut Geologiczny, 2007,
25. Hydrologia regionalna Polski – tom II, wody mineralne, lecznicze i termalne oraz kopalniane, Państwowy Instytut Geologiczny, 2007,
26. Raport o stanie środowiska województwa małopolskiego w 2011 roku, WIOŚ w Krakowie,
27. Wstępna ocena ryzyka powodziowego (WORP), KZGW,
28. Raport stanu utrzymania infrastruktury melioracji wodnej szczegółowej na terenie wybranych gmin województwa małopolskiego,
29. Program Małej Retencji Województwa Małopolskiego, 2006,

30. *Program Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Małopolskiego na lata 2010-2012,*
31. *Ocena jakości wód podziemnych w województwie małopolskim w roku 2010,*
32. *Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, (AKPOŚK 2010),*
33. *Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2011 r.,*
34. *Ocena zanieczyszczenia osadów rzek i jezior w województwie małopolskim w 2011 roku, PIG w Warszawie,*
35. *Program edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Chrzanów na lata 2010 – 2019,*
36. *Program ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, 2010,*
37. *Stawy Doliny Górnej Wisły Ludzie, Ryby i Ptaki, 2005, M. Ledwoń, A. Smieja-Bauerek, J. Betleja, Ornitologiczna Grupa Robocza Doliny Górnej Wisły CZAPLON,*
38. *Badanie obiektów o znaczeniu turystycznym, przyrodniczym, kulturowym i historycznym obszaru LGR Dolina Karpia, 3D-SURVEY,*
39. *Zestawienie gmin (i miast wykazujących grunty do zalesienia) uporządkowane na podstawie liczny punktów odzwierciedlających ich preferencje zalesieniowe; wariant III – środowiskowy – Krajowy program zwiększania lesistości,*
40. *Tomiałojć L. (red), Ochrona przyrody i środowiska w dolinach nizinnych rzek Polski, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków 1993,*
41. *Wawręty R, Rymarowicz P.(red.), Spór o Sołę, Federacja Zielonych – Oświęcim, Oświęcim 1996,*
42. *Herczek A., Ekspertyza „Waloryzacja faunistyczna międzywala rzeki Soły w Oświęcimiu”, 1997.*